

PDF4Kurd

دهریاوانه خنکاوه که

دهريوانه خنكاوه كه

نوسينى : گابرييل گارسيا ماركيز

وهرگيپرانى : شيرزاد ههينى

چيروكى ئەم بەسەرھاتە

لە (28)ى شوباتى (1955)دا، ھەوال و دەنگۆى ۋەرگەپان
و فەوتانى دەرياوانانى پاپۆپى كالداسى كۆلۆمبى بلاۋبۆۋە.
پاپۆرەكە لە كەنداۋى ئالاباما لە دەرياۋ ناۋچەى موبىل
ھەلقەناۋ رۆيشت بۆ قرتاجە، پاش روودانى كارەساتەكە بە
دوۋ سەعات كالداس گەيشتە قرتاجەۋ پياۋانى رزگاركەر بە
دوای ئەم ھەشت كەسە گومبۋوۋە كەوتنە گەپان و سوپاى
ئەمرىكىش لە كەنالى پەنەما ھاوشانىيان بوو، كەوا بۆ
جىبەجىكردىنى كارى خىرخۋازى گەپان، پاش چوار رۆژ بە

پەسىمى مردن و خنكاندىنى ئەم ھەشت كەسە بلاوكرايەوہ.
پاش ھەفتەيەك لە باكوورى كۆلۇمبىيا، لويس ئەليخاندرۇ
فيلاسكۇ دەرگەوت، دە پۇژ لەسەر تەختەداريەك خۇي
گرتبوو، ئەم ماوہيە، بى ئاو و نان بوہ. ئەمەش، گىپرانەوہى
بەسەرھاتى خۇيەتى كەوا بۇ پۇژنامەى (ئەل ئەسبكتادور دى
بۇگۇتا) گىپرابوۋہ. گىپرانەوہو نوسىنى ئەم داستانە زۇرى
نەمابوو سەرى من بخوات و ناودارى و كارەكەمى لەسەر
دانىم.

كۆلۇمبىيا، لەژىر سايەى دىكتاتورىەتى سەربازى ژەنرال
گوستانو روخاس بينيلا بوو، ھەر لەو دەمەدا بوو،
خۇپيشاندانى خویندكارانى پايتەخت بە چەك و ئاگر
وہلامدرايەوہ و چەند خویندكارىش، كە ژمارەيان نەكرا
بزانرىت كوژران.

پۇژانى يەك شەممە، كۆشكى ژەنرال بىزار دەكراو ترسى
زۇريان لە جەماوہرى تەماشاكەرى زۇرانبازى گا ھەبوو،
دىسان جاريكى تر تەقەيان لەوانىش كردو زۇريان كوشتن
پۇژنامەبەرھەلستكارەكان بەوردى لە بابەتى دەگەران، كەوا
پووى بۇگەنىو كارى بەدكارىان دەرخەن، من و گويارمو
كانو، سەرۇكى پۇژنامەكە بوو، ھەر وہاخوسىيە

سلغار، بەرپىرسى پەخشى بوو، ھەرسىكىمان پۇژنامەكەمان دەردەكرد. ھەرسىكىمان، تەمەنمان سى سالان بوو.

كە فىلاسكۇ، سەركەوت و گەيشتە لمان و ئارەزىوى كىپرانەۋەى بەسەرھاتەكەى ھەبوو. بەلام! ئىمە چەندى دەدەينى و ئەو چەندى پارە دەۋىت! كە لە نەخۇشخانە بوو، پاسەوان و دەرياوان و ئاسايشى تايبەت چاودىرييان دەكرد. پىيش ئىمەش، پۇژنامەنووسىك بە جلى دكتورى لىچوبوھ ژورى و زورى لىھەلكراندبوو، چەورى تىدا نەبوو. ھەروھەا بۆكارى رىكلام و پروپاگەندەى بازگانىش سوودى لىۋەرگىرابوو، فىرە پارەيان كىردبوو. بۆ نمونە:

*كارگەى پىلاۋەكەى، زو خۆى گەياندبوھ لى و سوودى لەو قسەيەى ۋەرگرتبوو، گوايە ويستويەتى پارچە لاستىقىكى پىلاۋەكەى بخوات، بەلام! ئەو بۆى نەكراۋە، كۇمپانىياكە ئەمەى بە قازانجى خۆى ۋەرگرتبوو!

*كاترئىرەكەى دەستى، لەو دە پۇژەو لەناۋ دەرياۋ لەناۋ ئاۋا ھىچى لىنەھاتوھو كارى كىردوۋەو پاش و پىيش نەبوھو قازانجى زورى پىگەياندوۋە، بۆرەۋاندنەۋەى تەنبايەكەى..! *لە رادىۋو تەلەفزیۋندا، كە خەلاتى ستايشى ۋەرگرت، وتەيەكى نەتەۋەيى خويندبوۋە.

*وینه‌که‌ی کرابوه سه‌ره‌تاو کۆلاژی چه‌ندین گۆرانی و
به‌رنامه.

*شاژنی جوانیش ماچی روومه‌تی کردبوو.

ئه‌مانه، هه‌موویان ده‌وله‌مه‌ندیان کردبوو، رووی له‌هه‌ر
ده‌رگایه‌ک کردبێ، کۆشێ پاره‌یان داوه‌تێ، بۆ ئیمه‌ش،
بایه‌خی ئه‌وتۆی نه‌ما‌بوو، هیچی تازه‌ی پینه‌بوو و ئیمه‌ش
پاره‌مان به‌و شتانه‌ نه‌ده‌دا. له‌ هه‌مووشی گرنگتر ئه‌وه‌بوو،
ئه‌و له‌ سنوورێک ده‌رباز نه‌ده‌بوو...؟! که‌ سه‌رکه‌وت، گویارمو
کانو توشی منی کرد و منیش وامزانی نارنجۆکیکی دانراوه
وا سه‌یرم کرد، لام ئاسایی بوو، پیاویکی بیست سالانه، له
بۆقچه‌کی پاره‌ویست، له‌ هیچی ترو له‌ پالنه‌وانی نه‌ته‌وه‌یی
نه‌ده‌چوو!! به‌لام! گێرانه‌وه‌که‌ی و شیوه‌ی ئاخاوتنه‌که‌ی
سه‌رنجی راکیشام، وه‌ک ئه‌وه‌ی، گالته‌ی به‌ پالنه‌وانی
نه‌ته‌وه‌ییه‌که‌ی ده‌هات، قسه‌ی خو‌ش و ره‌فتار شیرین و
گالته‌چی بوو، دانیشتنه‌کانمان، به‌ بیست دانیشتن کۆتایی
هات، هه‌ر جاره‌ی، شه‌ش کاتژمێری ده‌خایاند، به
شروقه‌کردن و فیلبازی و سوپانه‌وه‌و تام و جو‌ش و
خۆشکردنی باسه‌که، گێرانه‌وه‌ی به‌سه‌رهاته‌که‌م پی
ته‌واوکرد.

ئەم گېرآنەۋەيە بە مۆرى خۆيەتى و بەناۋى منەۋە
بلاۋدەبېتەۋە، بۆيە جياۋازى ھەبوو، لە دەقى بەسەرھاتەكەو
زانىنى لەلای خوينەران، ھەست دەكەم، راستگۆيى و ناسكى
پېۋەبوو، ھەرۋەھا تەم و درۆۋ شاراۋەيى نەبوو...!
لە ھەموو پۆژەكاندا، كە قسەمان كرد، خۆشترو بەسودتر
پۆژى چوارەممان بوو، كە داوام لە فيلاسكۆ كرد، چۆنيەتى
ھەلگەردنى گەردەلوولەكەو تەوژم و زېرەكەى باسبكات.!!!
كەچى ئەو بزەيەكى ھاتى و وتى: پېلېناتم لە راستى ئەم
بابەتە، سەربەسەر زېر دېنى. گەردەلوولى چى...؟! تەوژمى
چى؟!، بەپېي پاپۆرتى كەشناسى لە كاريباۋ لە پۆژى
كارەساتەكەدا، ئاۋوھەۋا ئاسايى بوو، ئاسۆ كە ھېمن و
بېگەرد، نە دەريا ھەلچوبوو، نە شەپۇلى شىت و ھاريش
ھەبوو...! مەسەلەكە ئەۋەبوو، بارەكە زۆر قورس بوو و
توندىش نەبەسترايوو، ھۆى فەوتاندنى ئەم ھەشت كەسەش،
دەگەپتەۋە بۆ ئەم ھۆيە. ھەرۋەھا، بارەكەش قاچاخبوو
ھەلگەرتنى قەدەغە بوو، بارەكەش لە سنوورى خۆى زۆرتتر
بوو، بۆيە توانايى رزگار كەردنى ئىمەى لا زەحمەت بوو، بارەكە
قاچاخ بوو، شتى ۋەك تەلەفزيۇن و جىلشۆپو سەلاجە.. بوون.
باركردن و بەستەكەى فيللىكى سىياسى و رەوشتى بوو.

هەتا رۆژى چوارەمىش، حكومت رېپورتاژەكەى بەدلىبوا بەلام كە دەروازەى نەينىهەكان خراڭە سەرپىشت، زۆر سەغلت بوو، بەلام! دەستەلاتى نەبوو، ئەگەر نوسىنەكەى رادەگرت، مەسەلەكە گەرەتر دەبوو، بۆيە ويستى، پالەوانەكە بە پارە چاوپۆش بكات، بەلام سودى نەبوو، ئەويش و ئىمەش سووربوين لەسەر تەواوكردى پۇژانەكە، خەلكەكەش، زۆر شەيداي بەردەوامى نوسىنەكە بوون و بە جۆرېك بۆ تەواوى زنجيرە بلاوكرادەكە پەرۆش بوون و بەدواى دانە كۆنەكاندا دەگەرپان و ئىمەشيان ھەراسانكرد. نوسىنەكە، دەنگ و ھەرايەكى زۆرى دروستكرد. بۆيە حكومت، ھەر دەستەلاتى ئەوھى ما، كەوا بەلاغىكى رەسمى بلاوكردەو، كەوا نوسىنەكان و قسەكان، ھەموو درۆن و قاچاغ بارنەكرادە و كەمتەرخەمىش نەكرادە لە خنكاندى ھەشت كەسەكە. ئىمەش، بۆ پىشت ئەستورى خۇمان، ناو و ئەدرەسى سواربووھەكانى كالداسمان پەيداكردو لەوانىش، شتى زۆرمان دەستكەوت و ماركەو بارى جۆر و چەندى بارەكەمان راگەياندا. ھەرەشەو چاوسووركردنەوھەش، يەك دېرى وشەيەكى فيلاسكوۆ نەگۆرى..

لە ئەنجامدا ئەو لە كارەكەى دەركراد پۇژنامەكەى ئىمەش داخرا. گەرچى پاش دوو مانگ رژىمەكە گۆپراو كەشەكە

باشتر بوو، بهلام من هەر سەرگەردان و دەر بەدەر بووم، من وا
له پاریس دەژیم و فیلاسکۆش دەنگ و ههوالی نه ما! دیاره،
پاش ماوهیهک پوژنامه نوسیك له کۆمپانیایهکی هاتوچو
بینیبوو و دیداری لهگهڵ سازکردبوو، له وینهکهی دیاربوو
دهستی گەردون شیواندبووی. بهلام! هەر به پالەوان مابۆوه.
پازده سال تیپه پری و ئەم نوسینهی خۆم نه خویندهوه،
زۆریش پهروۆشی بلاوکردنهوه و چاپی بووم، بهلام!
دهزگاکانی پهخش، ئیمزای پالەوانه کهیان له نوسینهکهی من
لا گه ورترو به نرختر بوو، گهرچی، ئەو به نوسینهکهی من
ناودار بوو، ئەوهش باوه و زۆر جار شتی وا پرویداوه،
پالەوانی نوسه ریک له نوسه ره که زۆر تر باسی ده کریت و
نیگاکان له دواى دهبن و بایه خى پیده دهن، منیش وام لیها
و ماندوو بوونی من و دەر به دهرییه کهم بهرچا و ناگیریت!
پالەوانه کهم بوه خاوهنی نوسین و ئه رکه قورسه کهم.

بەسەرھاتی دەریاواتیکى خنكاو

بەشى يەكەم

-1-

لە(22)ى شوپاتدا، ئاگاداركرائىنەوہ كە بگەپپىنەوہ كۆلۆمبىيا. ھەشت مانگبوو لە ئەمريكا، لە شارى موبىل لە ئەلباما "كالداس" مابووينەوہ. پاپۆرەكەمان ھەندى كارى چاككردەوہى ئەلكترۆڧىو زەخىرەى چەك و تەقەمەنى دەويست، لەم ماوہىيەدا، چاوەپىي فەرمان و ھەوال بووين، ھىچ كارى ترمان نەبوو. لە پۆژانى پشودانا، ھەر دەگەپراين و دەچووينە سىنەماكان و لە بارى بەندەرەكەش ويسكىمان فېدەكرد و خۆمان سەرخۆش و خەيالئەدەكردو گالتەماندەكرد. لەم ماوہىيەدا، لەگەل كىژىكى ناوچەكە بوومە ھاوپرى و كەمى ئىسپانى فېر بىووم و پىكەوہ دەچووينە سىنەماو

فیلمی چاکمان دەبینی، جار جاریش ساردەمەنیمان دەخواردووە و قەت دلم نەدەشکاند، بە ئینگلیزی و ئیسپانی لە یەکتەری دەگەشتین. هەموومان دانەیهکی نوێی فیلمی "گەردەلوولیک لە کایندا" مان بینی. فیلمەکە لە ژان و نازاری سواربووەکانی پاپۆریک دەدوێت، کە شەپۆلی شیت توشیان دەبیت، دیمەنەکە، ژانەکان لە هزر و بیر و ڕیمدا گیریبوو و لیبونەوێ زەحمەتبوو. ژانەکی هەژانیک بەهیزی لە دەرووندا دروستکردبوو. منی ترساندبوو، چونکە دوو سێ پۆژی تر سواری کالداس دەبمەو. فیلمەکە وا منی ترساندبوو، پۆژی دوایی نەهاتمەدەری، هەرگیز من وا لە دەریا و سواریبوونی پاپۆر نەترساوم، ئەم فیلمە جیهانی دەریا و سواریبوونی ئاوی لەپیشچاومدا پەشکرد. هەموو ئامۆژگاری و پێنمایی مامۆستاکانم لەلا بوو گالتە!

و نەبێ، ئەوەندە پێشبینیم بەهیزی بیت و بیرم بو ئەو چووبیت ئیمەش و امان بەسەردی. نەمدەزانی! بەلام فیلمەکە زۆری ترساندبووم، ئەو دوازدە ساڵە لە دەریا کار دەکەم، هیندە ئەمجارە نەترساوم، هەرگیز ئەوەندە دلتەنگ و پەشێو نەبووم.

سەرکەوتمە سەرەووە بە دلتەنگییەو پالم دایەو، خەو نەچوو و چاوانم، تەماشای چل کەسەکی سەرپاپۆرەکەم

دەکرد، ئەوان خەویان لیکەوتبوو، هەناسەى قولیان
هەلەدەکیشاو پرخەیان دەهات، لە شیرینی خەودا بوون،
پرخەى ئەفسەرى روکن لويس رۆنجیفۆ لە هەموویان
بەهێزتربوو، پاش هەشت پوژی تر، لە جیاتى ئەوهى
بگەرپتەوه نامیژی ژنەکەى، بووه تەرمیک و نقوومى بن دەریا
بوو، بارى پاپۆرەکەمان، هەمووى سەلاجەو جەشۆر و
کەرەستەى کارەبایی ترو شتی لەم جۆرە بوون.

بارەکەمان، جیگای ترسى ئەبوو. بەلام من ترسابووم،
هەر دەمویست خۆم بخاflینم و فیلمەکە لەبیر خۆم ببەمەوه،
زەحمەت بوو، پێدەکەنیم و باسى سبەینى و دواى گەرانهەم
و گەیشتنەوهەم دەکرد، زۆرتر سەغلەت دەبووم. لە باړى
بالوکادا، لەگەل ئەفسەرى روکن رامون هیډیرا بەیەکەوه
پیکمان لەچاوى ئەوه هەلدا، بەس ئەمجارە رزگارمان بى، واز
لە کارى دەریا بەینین، تەنیا ئەمجارە دەستمان لە
خیزانەکەمان گیريیتەوه، دوورناکەوینەوه، تەنیا ئەمجارە
بگەمەوه قرتاجە، دوورناکەومەوه. خۆمان توشى مەترسى
دەریاوا ناخۆشى ئەم ژيانە ناکەینەوه.. بەسە گیانمان
لەسەردەستە.

بە تەمابووین، بەس سەرۆپيکيک بخۆینەوه، بەلام لەگەل
کیزە هاوړيکانمان پینچ شوشەى ويسکيمان هەلدا، کیزەکان

كە زانپان دەپۇيىن، بۇمان گريان، فرمىسكە گەرمەكەيان، زامپان بەسۇتر كردين، لەوەش زياتر سۇزى مۇسقىقاژەنەكە كە مامبۇو تانگۇيان دەژنى، ئاوازەكانيان لە ئاوازى خۇمانى دەكردو دەبوونە تىر لە دللى بە زامو سوتاومانى دەدا، ئەو ھەفتەيە، پارەكان زۇر بوو، سى جار پارەم وەرگرتبوو، ھەزم لەسەرفكردن بوو، بە شەرابى چاك زۇر خۇم مەستدەكرد.

زىدە سەرخۇش بووين، لەو كاتانەدا، پىياويكى ئەمريكى بە ئىنگىلىزى داواى لە كىژە چاوشىنەكەى لاي ئىمە كر، تا سەماى لەگەل بكات. بە شوشەو كورسى و بەدەست و بە ھەرشتى دەستمان گەيشتى داركاريمان كر.

بە چەپلەپىزان و شايىيەو، لە(24)ىشوباتدا، كالداس لە دەربەندى موبىل بەرىكەوت و جولايەو. گەپاينەو، بۇ ناوماڭ و منالەكانمان، تا بگەپىنەو شار و كوچە و بازارەكانمان، ھەموومان، پارەكانمان ھەمووى بەديارى ناياب و جوان دابوو، سەربازى تۇپچى مىگىل ئۇرتىگا لە ھەموومان زۇرتىر ديارى كرىبوو. يەك دۇلارى بە ھىچ شتى نەدابوو، ھەمووى بە ديارى ناياب دابوو. ھەر باسى مائەوہى لەسەر زارى بوو، پەروشى گەرانەو بوو، بەلام داخى گرانم، پاش ھەفتا سەعات بوە تەرمىك لەژىر دەرياو بوە خۇراكى ماسى و گيانەوہرى دەريا..

پيئش ئەوھى كالداس بەرپېكەوئيت، بانگدەدرئيت،
ھەركەسئى بۆ شوئىنى خۇئى ئەفسەرهكان، گەيشتنە
شويئەكانيان، كە رۆيشتين و دووركەوتىنەوھ، رووناكيەكانى
شارى موبيل كز دەبوون و كەمتر ديار دەبوون، لەناو تەمەكە
گيئژ راوہستا بووم و بىرم لە ماريئە چاوشينەكەشم
نەدەكردەوھ، كەسم لەبىر نەبوو. بىرم ھەر بۆ لای كەنداوى
مەكسيك دەفرى، چونكە لەو كاتەى سالدأ بە سام و بەترسە،
جيم مارتينيز ديگۆ، تاكە دەستە ئەفسەرى دەريايى بوو كە
لەم كارەساتەدا بەشدار بوو و فەوتأ، زەلامىكى ناقۇلاو
بيدەنگ و كەمدو و زۆر بە چاكە ناويان دەھيئا.

سەرۆكى يەكەم خۇليو ئەمادۆر كارابللو، گەنجىكى
بالا بەرز و پىك بوو، ئەو دوا كەس بوو بۆ شوئىنەكەى خۇئى
خشا و دوا جارىش بوو، كە دىتم. . كەس بەقەد سەرۆكى
ميكانيكى ئەلياس سابوگول، دلشاد نەبوو، شەيداي
گەرانەوھ بوو ھەزى دەكرد، زوو گەشتەكەمان تەواوبى و
بگەرپتەوھ، پىاويكى كورتەبالا و چوارشانە بوو، ھەر
پيدەكەنى و خەندە لە ليوەكانى جيانەدەبوو، دەستى خۇم

دەسوتىنىم، گەر ساتىك دلتەنگ و بىزار بووبىت، لە ژيانيدا
ھەر دلشاد بوو، لە خۇشى گەيشتنەوھى بە خىزانەكەى و
ھەر شەش منالەكانى، لە خۇشيا ھەلدەپەرى، ئەوھى
خۇشبوو، ھىشتا منالى شەشەمى نەدىبوو. ھىدى ھىدى
پووناكەكانى موبىل گوم دەبوون، دوينى شەو زۆرم
خواردبوو، بۇيە سەرم دەسوپا و گىژ بووم، ھەستم بە
تىنویتی دەکرد.

كە ئاوى دەربەندەكەمان جىھىشت، بانگيان دا بۇ نوستن
و بلاوکردن، لويس رۇنجىفۇ لىي پىرسىم، ھا.. گەيشتىنە
كوئى..؟! وەلامم دايەو، ئاوى موبىلمان جىھىشت، ئەو
دەرياوانىكى شارەزا بوو، لە شوکو لەدايكىبوو، خوینى
ئاوئە بوو. ئەو ماوھەى كالداس لە موبىل راوھستابوو، ئەو
خەرىكى خویندىنى خوئى بوو، بە نيازى تەواوکردنى
خویندىنى تۆپھاوئىژى بوو لە واشنتون، گەنجىكى زىرەك و
لېھاتوو بوو، بە پەوانى وەك ئىسپانىيەكەى بە ئىنگلىزى
قسەى دەکرد.

ھەر لەوى بە ئەندازىارى مەدەنى وەرگىرابوو و كچىكى
خواستبوو، كە كارە تايبەتییەكەى كالداس تەواو بوو،
ئەویش گەپرايەو، ئاوى دەستەكەى، لەگەل مندا بوو ھاوپى و
باسى شتى تايبەتى خۇشى بۇ دەکردم، خەمى گەورەى ئەو

بوو پاش گەيشتنيان ژنەكەى لە ئەمريكاوہ بېتە كۆلۆمبياو
بە ژيانى ئيرە رازى بى..؟! كەوتينە قسە.. ھەندى ئامۆزگاريم
كرد ئاگاي لەخۇى بى، لەمىژە بەدەريا سەفەرى نەكردوہ،
بەلام، ئەو گالتەى پيدەھات و بەمنى وت: تۆ ئاگات لەخۆت
بى.. دەريا پرشيتەوہ، من نارشيمەوہ..! چونكە من دلتيا بووم
و ھەزەكەم قسەكانم بېتەدى و ئامۆزگار يەكانم بەفپرو
نەچى، ھەر دەم نادەمى بەبىرم دەھينا يەوہ.. ئاگات لە خۆت
بى، نەرشيتەوہ..!

بەشى دوووم

-1-

خەوم لىكەوتىبوو،(26)ى شوبات بوو، بە ئاگايان ھىنام،
كە لە خەو ھەئسام و بىنىم كالداس بە ھىمنى سىنگى دەريا
دەپرېت و گەشتوئىنەتە كەنداوى مەكسىك چوومە سەر
پردەكە و تەماشام كرد، ھەر دەريا و ئاسمانى شىنم
لىدىاربوو، بەخۆم دلى خۆم داىەو و ويستم خۆم
ساردكەمەو و ترسەكە لەدلم پرەوئىنمەو. لەو دەمەدا
عەرىفى دەريا مىگىل ئورتىگا، سەرسورانى گرتبوو، بىست و
چوار سەعات بوو، خۆى پى رانەگىرابوو، شارەزاش بوو، زۆر
لەسەرىشتى پاپۆران كارى كردبوو، لەسەر پىشتى پاپۆرى
گەرەى كۆرى ئەمىرال بادىلا سەريان بوو لە ژيانى ناو
پاپۆران و دەريا چاك راھاتبوو، نازانم ئەمجارە بۆ وای
لىھاتبوو، نيوە مردوو بىوو، بەرزمان كردهو، ھەئەدەگىرا،
سەرى بەرز رانەدەگىرا، سەرمان شوپركردهو تا پرشیتەو،
پشانەو بۆ ئەم دەردە باشە..

ئەگەر بە بیرم بیتهوه له (26)ی شوباتدا بوو، کهوا رامون
هیدیرا پیپی راگه یاندم کهوا کار بهرکی ناروات، کاریب
ناسایی نییه. دهبوییه له نیوهی شهودا له کهنداوی
مهکسیکدا بهرپیکه وین، من هر له شوینی خۇمدا
راوه ستابووم، بیرم لهوه دهکردهوه کهوا له شهویکی خوش و
سامال و ناسمانیکی پر ئەستیره دهگهینه قرتاجه و به
هیواشی کالداس ریگای پیشی دهبریت بهره و دریاى
ئەنتیل.

دەریاوانی کۆن و زانا، هەردەمى بیهوی یهکسەر دەزانی
پاپۆرکه له چ روخ و هیلیکدایه، منیش زانیم ئیستا له
دەریای کاریبین، تەماشای سهعاته کهم کرد، بینیم سی
دەقیقه له رۆژیکی تازه داین. له پاش نیوهی شهوهوه
پاپۆرکه دههژا، ئەگەرنا، بهراستی و جوان دەستنیسانی
شوینه کهم دهکرد، له ناکاو لهم خهیا له دا بووم، ئاوام لیها ت.
سه رودلم تیکچوو و پیشچاوم تاریک داها ت و هیلنجم ها ت،
یهکسەر عهریفه کهم به بیرها ته وه.

له کاتر میری شهشی بهیانی، کالداس زۆرتەر کهوته
ههژان، لويس رۆنجیفۆ، که له سهەر چوارپایه که پالی دابووه
وتی: کوپری چاک، له بهر ئەم له رزان و ههژانه، وهخت نییه
دلت بیته دهری.؟! ئەو ئەندازیاریکی شاره زابوو، ئینجا من

دلم دایهوه و وتم: نهخیر...؟! له وهلامدا وتی: راست دهکیت، کالداس، گورگه، هیچی لیئنایهت، لهم دهریایه داو له جهنگا، پاپوړیکى نقووم کرد...! بهراستی قسهکانی لویس هیمن و نارامی پی بهخشیم، دنئیایی کردم، کهوا لهسهر ئهم پاپوړه کهسی زامدار نابی و کهسیش نازاری ناخوات.. بهلام! که دیمهنی فیلمه کهم بهییر دههاتهوه سهغلهت دهبووم و چوکم دهشکا..

به دريژایی ئهم شهوه، دهریا تووړه و هه لچوو بوو. ههر بیست و چوار سهعاتم ماوه بگه موه مناله کانم به دیداریان شادیم زوریش ده مینمهوه و زور دوا دهکوم له ماری چاوشین، من ههر بوخوم شهیدای نویسی نامه، ئینجا بو ماری بی...؟! له گهل لویس، میگیلمان هه لگرت، بهسته زمانه، له وه تی بهریکه وتین زادی نه چوته هه ناوی، سه روسیمای گوپا، پهنگی نه ما! توانای قسه کردنیشتی نه ما، ههر به یه کجاری فهوتا. وای لی هات، لیی دهترسام، بهسته زمانه، بو وا شپرزه بوو.

کالداس، کهوته سه ما، بهر زده بووه و داده به زی، گاقی بو پیش و گاقیک بو پاش دهچوو، له سهعات دهی شهوی روژی (27) ی شوبات، شوینه کهم ترسی گهیشتنی، ئهو پیاوانه ی

لەسەر پردەكە بوون، دلّم بۆيان ترسا، لە دوای نیوه شهو به
لويسم وت: دلّت نه هاته دهري..؟!.

به لام نهو هيچ نهگۆرابوو، به رەقى وەلامى دامهوه:
"پيش نهوهى دهريا من بشيويئي، من نهو دهشيويئم."
به لام نه مجاره دهريپرينى رستهكەم وەك جاران گەرم و گور
نهبوو. بانگيان كردين، هه موومان بۆ لای راستى پا پوره كه
بچين. كه نهوهم بيست ترسام، به راستى دلّم شيوا.

بۆم پوون بۆوه كهوا كالداسى زەبلاح بۆ لای چەپ
دهچيئ. ترس له لايهك و هه موو گيانم تەپ ببوو، سه ماشم
ببوو، لهو كاتانهدا، عەريف ميگيئلم بهير هاتهوه، لهوكاتهى كه
نهيدەتوانى سهري بهريكاتەوه. كه چاوانى تيگچوو بوون، كه
ويستى ههئسى، سهرو سهرا كهوته خواري، به چوار دهسته
بهري زمان كردهوهو لهسه نوينهكهى خويدا دريژمان كرد. ليئى
نزىكبوومهوهو ويستم به بزەى بهيئم وتم:

"ئەمجاره دوا جاره، واز له كاري دهريا بهيئين، تهواو..!!
تۆ دهليئى چى..".

له كاترژميري چواري رۆژى (28)ى شوباتدا، له دواوهى
پا پوره كهدا، كۆبوينهوه، له كۆبونهوه كهدا، رامون هيديرا و
سهروكى دووهم گويارمۆ رۆژ، ئاماده بوون. ئيمهش شهش
كەس بووين. من و هاوړيكم ته ماشاي كۆگهى خهلووزمان

دەکرد. بىرم بۇ ئەو چوو، كەوا ئەمجارە دواجارە لەم
پاپۆردا دەسورپمەو، دواجارە!.. دوا.. لە كاتژمىرى
حەوتى بەياني پاسەوانىك هات و منى گۆرى، ديسان بىرم
لەو كردهو، كەوا ئىشەكە، دواجارە! هېشتا هېچ رووى
نەدابوو، بەلام! باھۆزەكە، بە تەوژم و بەھىز دەبوو، رامون
ھىدىرا لە دوايى كالداسدا بو لويس رۇنجيفۆ، لە بنكەي
رزگارى و فرياكەوتن بوو، سەماعەي لە گوئى كردبوو، ميگيل
ئورتىگاي بەستەزمان لەبەر ژانى سەرى، گىنگلى دەخواردو
خۇي لە پەرزەك لوول دابوو، ئەم ديمەنانە، ديمەنى
ھاوپىكانم، دوا ديمەن و دواجارە كە بە سەلامەتى دەيانىنم،
زۆرى نەمابوو دەرياي گەورەو ھار و شىت قوتيان بدات و
ھەموويان بھەوتىنى!

برادەرىك چەند پارچە كارتونىكى كۆكردەو، تا لە
سەريان بھەوت، ھەندىكىشىيان چاويان بېبىوھ ئاسمانى
شىن و جوان، ھىدى ھىدى باھۆزەكە بە تەوژم تر دەبوو، واى
اىھات نوستن و ئارامى نەما.

لويس رۆنجيفۇ، پرسىياري كاتى لىكردم، منيش وهلامم
دايهوه، كهوا سهعات يازدهو نيوى تهواوه. ببوه يهك سهعات،
پاپۆرهكمان هاوكيشى نهمابوو، پاپۆرهكهم زۆر به ناپهسهند
دههاته پيشچاو، زۆرى ئى دهرسام. ديسان به بلندگۆوه
هاوريان كرد.

"هه مووتان، بۇ لاي راستى پاپۆرهكه رابكهن و كهس له لاي
چهپ نه ميئي". من و هيديرا. ههر ماينهوه و زۆريش بىرم له
عريف نۇرتيگا دهكردهوه. نهو سهرسورانى دهرىاي پيوه
نوسابوو، ژانهكهى زۆر بوو، ويك هاتبووه. لهم خهيا له دا بووم
كه پاپۆرهكه خواربووه. وهك بيهويت سهروبن بيت، هه ناسهه
گيرا. سهرسام، چهپهسام. شهپۇلى توندو گهرهى ئاوى دهرىا
به تورهيى، خۇى كرده ناو پاپۆرهكه، به يهكجارى تهر بووين،
وهك نهوهى تازه له ناوا هاتييتينهته دهرى، له پياوى ناو ئاومان
دهكرد، ههتا كوني گويمان پر ئاو ببوو، راسته گهر بللم لويس
رۆنجيفۇ ميشكى ناو كهله سهريشى پر ئاو ببوو، بويه بينيم
زۆر تووره ببوو، يهكهم چاره وا به تووره بيهوه بييينم.

"هەي نەفرەت لىكراو، هەي پاپۇرى سەگانى، دەتەوئىت
وەرگەپىت... دەتەوئىت نەگەپىتەو دەخى جارانت...".

لە ئاكاودا، رامون ھىدىرا، ھاوارى كرد:

گىشت گورىسەگانى كەلوپەل و زەخىرەكان بەخىرايى

بىسىن!!

گىشت گورىسەگان بقرتېنن و كالاكان شوپكەنەو بۇ ناو

ئاو! با بارمان سووك بى!

من يەكەم كەس بووم، بەم بىرارەم زانى، كاترۇمىر دەي

دەويست بۇ دوازە. بەكارى پۆكردى بارەكە دەلېن "مالىنى

بار بۆسوككردن". بۆيە دەبى چەندىن تەلەفزيۇن و رادىو و

جلىشۇرو بەفركەر ھەبوو، ھەموويان فرېدەينە ناو دەريا، دەبى

ئىمەش، دەرياوانەكان، پاشكۇي پاپۇرەكە چۆل بگەين و روو لە

بىكەي پىشەو بەگەين، ئەگەرنا شەپۇلەكان بە ئاسانى پاپۇرېكى

وا سووك و بىبار دەفرېنى!

پاپۇرەكە، بە نەبەزىوى و چوست پىسى دەبىرى و

شەپۇلەكانىش ھازەيان دەھات، ھىدىرا، خۇي لە چارۇگەيەك

لوول دا و پالکەوت، ئاوەكەش وازى نەدەھىنا، ئەمجارە بە

توندى شالارى ھىنا، بەلام، ئەوھمان باشبوو، چاك خۇمان

پىچابۇو. دەنگى ھات، بىرياران دا، گورىسەگان بىچىرېنن و

خۇمان بە قايشى رىگارېوون بېستىنەو.

که شه پۆلهکه، راده و هستا، بیده نگییهکی به سام خوی
دهواند و ناسوی بهرام بهرمان کپ و بی خشپه ده بوو، ته نیا
گویم له چرکهی کاتژمیره کهم ده بوو، جار جاریش نیگام بۆ
لویس رۆنجیفۆ تیده کرد، کهوا، به دهستی که بلندگۆکهی گرتبوو و
به دهسته کهی تری قایشی رزگار بوونی به دهسته وه بوو.
ده دهقیقهی تهواو خۆم به چرکه چرکی سهعاته کهمه وه
خافلاند، رامون هیدی رام لۆ دیار بوو، وهك بت راوه ستا بوو،
نه ده جولا. ویستم بزائم، به راستی وهك بیرم بۆی ده چییت،
چاره که سهعاتیک ماوه بۆ دوا زده، ته ماشای سهعاته کهم کرد، که
جولا مه وه، زانیم جهسته و دهستم، هه مووی که وتۆته ناو ئاوه که
, پاپۆزه که چرکه یه که به هه واوه راوه ستاوه، باره که ش گل
ده بیته وه، بۆ ناو ناو. ئاوه گه یشته گه ردنم، که وتمه مه له و تقووم
بووم، سه رم ده رهینایه وه، ملم درێژ کرد تا نه خنکیم. لویس
رۆنجیفۆم لۆ دیار بوو، خوی گیر کرد بوو، ده ستیشم هه ر به
بلندگۆکه وه بوو. یهك دوو چرکه له ناو ئاودا مامه وه ، زۆری
نه ما بوو بخنکیم ئه گه ر سه رم به رز نه کرد بایه وه ئه گه ر هه وای
فینک و شیرینی ناسوی ده ریام هه لئه مژی بایه، ئه وای بیگومان
ده خنکام. دووباره سه رئاو بوومه وه. چاوم له سه هندوقینکی
باره که مان گێرا، له گه ل شه پۆلی توور هه و توند بووم، ته نیا بووم..

هەر دوو سەد مەتر لە کالداس دوور بووم، کە نقوم بوو،
کە لێم گوم بوو! سەرەتا خۆم بە تەنیا لەسەر رووی ئاوەکە
دەبینی، تەنیا بووم! پاش گاقێک. کۆمەڵە سندوق و ھەگبەو
دەستە ی بەستراو لە بارەکە کەوتنە سەر ئاوەکە. بە کەلوپەل
و کالاکاندا دیار بوو. کەوا، پێش گاقێ، پاپۆرێک لێرە نقوم
بوو! بیجگە لەو شتێکە ھیچی تر نیشانە ی بوونی پاپۆرێک
نەبوو لەسەر ئاوەکە. دەنگی جییم ئامادۆر کاربللوم ھاتە
گوئی، ئەو سەرۆکی یەکەم بوو، لاویکی قۆزو رووخۆش بوو،
کە ئەوم بینی، یان گویم لە دەنگی بوو، مەزاجم کرایەو،
ھەستم کرد، تەنیا نیم، خەلکی تریش ھەن و ماون و ھاوڕێم
ھەس. دوایی ھاواری چەند کەسی تریشم بیست، لە دوورەو
نوزەیان دەھات، ھەر ئەو نە بوو گویم لیبوو. نزیکترین
ئاوێدان ی و شار 200 میل دوورە، زۆر دوورە! کە بیرم لە
دووریەکە کردەو، دلتەنگ و بیزار دەبووم، بەلام پشتم بە
سندوقەکانی سەر ئاوەکە قایم بوو، دەھاتنە پێش. دلم
خۆشبوو. کەوا دەتوانن پارێزگاریم بکەن، ھەتا دەگەنە

فريام.. دوايى دوو به له م م ئى به ديار كه وت، سه و له كانيان
نزى كه ي ه ه ف ت مه تر لي يان دوور بوو.

كه رچى هاوار و نووز ه ي هاوړي كانم، ديمه نى كار ه ساتى
جه رگېر و پرسه دار بوو، به لام ده ركه وتنى دوو به له م، له م
روژه ره شه دا، بوونه فريشته و فريام، هيوام په يدا كرد!
يه كه ميان، ژيړ بوو، گوم بوو.. كو ششم كرد، تا نه وه ي
دوو ه ميان نقوم نه بووه به مه له خو مى بگه يه نمى، هه تا
ماندوو نه بووم و تا قه تم هه يه.. با بيگه مى. تر سام سن دو قه كه
جي به يلم بو به له مه كه برؤم، نه و يش نقوم بى. ده تر سام. له
دواييدا بريارم دا بو لاي به له مه كه بچم، به سى ده قيقه
كه يشتمه لاي، هه ر كه يشتمى و نه گه يشتمى، لي م گوم بوو،
له به رچاوان ون بوو. له لام! شو ي نه كه يم ده ستني شان كر د بوو،
ده مزانى ده يدؤ زمه وه، له ناكاو بو م به رزيؤ وه ، له ته ني شتم
وه ك بوك راوه ستا، ده ست به جى پرم دا يه، به سى هه نكاو
توانيم ده ستگيرى بكه م، به له مي كى سپى و گه و ره و چؤل له م
كات و له م ته نگر ه دا دل ت چى ده و ي ت.. خو م هه لدا يه ناوى و
پر به دل و به شاد ييه وه وتم، ئوخه ي!

سى برادر م لي ده ركه وتن، هاواريان ده كرد، خو يان به
كه لوپه له شپرز ه كان گر تبؤ وه، هي شتا قايشى رزگار بو نيان
پيوه ما بوو، هه ر ده مه تري ك له من دوور بوون، به ده ستيان

شەپەشەپپان دەکردو تاقتە مەلەوانیان مابوو. منیش بە
ھەموو ھیزمەو کەوتمە سەولدان و بۇیان چووم، ھەر چەند
تاقتە ھەبوو، سەولم لیدەدا، لويس رۇنجیفۇم بىنى بەھیوا و
پرواوە باسکە مەلەى دەکردو دەھات، قسەکەم بەپىرھاتەو،
کە دەيووت "من دەريا دەشیوینم و دەريا ناتوانى من
بشیوینى...!"

ھەرسىڭ برادەرەكانم ئى ديار بوو، ھەر يەككىيان لە قۆلىك بوو،
بۇ كاميان بچم! ئەو بېيارە زەحمەت بوو، بۇ كاميان بچم...!! پېش
چەند ساتىك ھىدىراي پالەوانم لە تەنىشتەمەرە پالى دابوۋە، ئەدى
رۇنجىقۇ ھاوپىم، ئەو لە ھەردووكيان باشتى بوو... ئەو بە بېراي
بەھىزەرە دەھات.. بە جەرگىبوو، بەجەرگ، .. بۇ لام دەھات، دياربوو
بگاتى، ئەگەر گەشتىبايە لام دەبووینە دوو كەس. ھەرچەندى پىم
كرا، كۆششم كرد، بەلام! بەلەمىكى درىژى دوو مەترى و من
ماندوو و ترساو، زەحمەت بوو بتوانم زۆرتىر بەرەو لاي بېرۇم.. من
ماندوو و شەپۇلى گەرەى شىت، زەحمەتە! بىنىم، ئەدواردو
كاستىللو و خۇلىوئەمادور خويان بە مىلى يەكتىيا شۇپكردبوۋە،
ھەرسىڭ مەتر لە من دوور بوون، گەر كەمىكى تر بۇ پېشەو
ھەنگاويان ھەبوايە، ئەوا ئەمتوانى سەولەكەيان بۇ درىژ بكمە و
رايانكىشتم. بەلام! داخى گرانم ئەو شەپۇلەى كالداسى زەبەلاخى
گوم كرد. منى لەوان دوورخستەو ھەوانى گوم كردو خنكان!
بەلام لويس رۇنجىقۇ بە ھىمنى و ئازايانە ھەردەھات.. ھەردوو
مەترى مابوو بىمگاتى، زۆرى نەمابوو سەولەكەمى بگاتى و بانگى
كردم، دەنگى ئەو دەھات، ھاوارى ئەو دەھات، بەلام وا دەزانم

دەنگى منى نەدەگە يىشتى، كەوتىم ناتوانم، تۆ وەرە، كۆششېكە، تۆ وەرە.. تۆ وەرەت بەرزكەو كەمىكى تر وەرە پېشەو وەرە.. دەى وەرە.. تا سەولەكەمى پەوانە بكەم.. ھەتا ئەو خۆى پى شۆر بىكەتەو، بەلام، شەپۆلەكە، ئەمجارە وای شىواند، كەشەكەى گۆرا، پېنج مەتر دوور كەوتەو، ھەرچەندى ويستىم خۆمى بگەيەنمى، نەكرا! بەلمەكە گېرپوو و نەجولايەو. ئەوم ئى ديار بوو، دوا ھاوارىشم گۆى ئى بوو، ھەر ھاوارى دەكرد.

داواى دەكرد، فرىاي بكەوم. بەلام شەپۆلەكە و دەريا شىتەكە گوميان كرد، چەندى تەماشام كردو چاوپروان بووم و ھىوام ھەبوو سەر ئاو بگەوتتەو، كە برادەرەكانم گوم بوون، شتىم لەبەرچاوان ئەما، بەلام ئەشىوام و چاوپرى بووم. بايەكى بەھىز لە كراسەكەى بەرمى دەدا، وە ك سەگوم دەنگى دەھات، لەو كاتانەدا بىرم لەو كەردەو رەنگە كالداس نىقوم نەبوويىت و رەنگە خۆى گرتىتتەو. خۆ ئەگەر كالداسىش نىقوم بوويىت، ئەوا برادەرەكان، بەھۆى شەش بەلمەكەى ناو كالداس و ئەو چەند بەلمە بچوكانەى راو و كەلەكى تايبەتى تر، رزگارىان بوو، بى ھىواو رەشىين نەبووم، ھەر تەنيا نامىنمەو، زۆر ناخايەنمى، ھەواليان دەبى، دەنگيان دەبى، داويىش، دەگەنە فريامان و پەلمان دەگرن و رزگارمان دەكەن، سەعات دواز دەى نيوەرپو بوو، تيشكى گەرمى خۆر خۇشپەكى دەبەخشى.

ئەو دەمانەى ھاوپىكەنم لە نازار و چەرمەسەرى و كۆشش
بوون بۇ رزگار بوون، ئەوئەندەى قسەم لەگەل كىردن و پىش
خىكاندىن ھاوارىان كىرد، ئەوئەندەى لەگەل نىقۇمبۇنەكانىاندا
بووم، چەندى سەولەكەم بۇيان رەوانە دەكىردو سەولەكەم رەپىش
دەكىردو لىيان دەچومە پىش و شەپۇل شىتى تىر هاتن، ماوئەكى
زۇر بوو، وامزانى سى سەعات دەبى، بەلام لە راستىدا ھەمووى دە
دەقىقە بوو، ئەو ھەموو دىمەنانە هاتن و رۆشەتن، وامزانى
ماوئەكى درىژەو زۇرى ئەماوە فرىاكەرەكان دەمگەنى و دەستىان
دەرمەھىنى، بەلام دەرچوو، تەنىا دە دەقىقە بوو!

بىرم لەو دەكىردەو ئەگەر ئەوان دواكەوتن، ئەگەر سى
سەعاتىان پىچوو، ئەگەر ھەر ئىستا نەھاتن..! ھەرگىز بەرگە
ناگرم، دل شەق دەبات. دەبى كۆل بەدم، خۆم بىفەوتىنم چۆن
دەكىرى! بى نان و بى ئا، ئەدى گەرماكە، كەللەى سەرم تەقى!
كلاوئەكەشم لەسەر نەما بوو.. ئەوئىشتم چوو. ھەناسەيەكم
ھەلكىشاو سەرم لە ئاوەكە ھەلھىنا، تا كەمىك فىنكم بىتتەو
تىنۆيتىم بىشكى، ئاوەكە سوپىر بوو، كەلكى ئەوئەى نەبوو قومىكى

لې بجومه وه! ههستم به ژان و برينى له چوكمدا دهكرد و پانتولهكشتم تهر و تهسك بوو، بويه نهدهكرا و نهدهبوو ههليكهه و تهماشاي برينهكهى چوكم بكهه. نهدهزاني برينهكهه چييه، قوله، سهرچيغه يان ههه دامالايه، رهنكه كه بهر بوومه ته وه نازاري بهر كه وتبى، يان، له هه لگيپرو وهرگيپرى ناو كالداسا نازارم خوار دى، هه تا پشوم نه دا و برينهكه سارد نه بووه، ههستم پى نهكرد، خوئيشى لى نه هات، دياره هه به ناوه سوپره كهى دهريايه برژاوه ته وه..

دهمزاني به چى خوم بخافلينم، به چى خوم خهريك بكهه، تا دىن، تا دهگنه سهرم، ههه هيچيان پى نه چى، سى سهعاتى دهويت.. به لى.. كه ميك سهيرى كاترميره كهى دهستم كرد، نهنگوستيله كهى په نجمه دهسوران دو شتم به بير خوم دههينايه وه، كه پار له قرتاچه نهه نهنگوستيله م چهنك كه وتبوو، نهدى زنجيره كهى ملم كه به سى و پينج بيزوس له دهرياوانى كهى خومانم وهرگرتبوو، نهوانهش گاقيكى ترى خافلاندم، دهستم بوگيرفانم برد، كليلى دولابه كهه، هاته دهست، سى بليتى بهريديشم دوزيه وه كه دوكاندريك له موبيل بو يادگار پيشكهشى كردم، گهه ئيستا شووشه يه كه له لايه، ههرسى پليته كانم دهاويشته ناوى و به ناومدا دها، نهوهش جارن دهرياوانى سهرگهردان و به جيماو تهنيا واين كردوه، منيش وام دهكرد!

بەشى چوارەم

-1-

كاتژمىر چواری پاش نيوەپرۆيە و دەريا ھېمنە، بېجگە لە
رووی دەرياو سنگى ئاسمانى شىن ھىچى تر بەدى نەدەكرا،
ھىلېك، خالىك، رووانگەيەكم نەبوو رووی لىبكەم و بوى
بېچم، ئەو دوو سەعاتى تەواو، من دەپۆم، بايەكى بەھىز
پالم دەدات، دەپۆم، نازانم بەرەو كوئىندەرىم دەبات. زۆر خېرا
دەپۆيشتم، خو ئەگەر ھەموو ھىزم بو سەول لىدان
بەكارھىنا بايە، ئەوئەندە خېرا نەدەبووم. دەمزانى ئاستەكەم
راستە و راست دەپۆم، بەلام! ئەوئەندە دەزانی، بو كەنار
دەپۆم، يان بو قولايى دەريا. دەبى كەسى ھەبى بىرى بو
ئەو بچىت، يان، ھەست بكات، مرۆقېك لە قولايى دەريا يە و
تەنياو بى ئاست دەپوات و روانگەى ديار نىيە.؟!
ئەو دوو سەعاتە، دەقە دەقە، رووداوى كارەساتەكە
دېنمە پېش چاوى خۆم، ھەر لە ساتى وەرگەرپانى كالداس و
خنكاندى ھاوپرېكانم و تەنيايى خۆم

"دەبىي ئەو ھەوالە نەگەيشتىيىتە قرتاجە!!!"

"دەبىي كەي بېين.. يان كەي و چۆن شوينى رووداۋەكەو
من دەدۆزئەۋە؟! " بەم وردە خەيالانە، خۆم دەخافلاند و دللى
خۆم خۆشەدەكرد و ھىوام لەلا گەلالە دەكرد. سەۋلەكانم
كردەۋەو لە تەنيشت خۆم دامنن، بە پەرۆشەۋە تەماشاي
ئاسمانم كرد، چاۋەپروانى فرۆكەي رزگاركەر بوم. بەلام!
لېۋەكانم بە ئاۋى سوپر دەبرژانەۋە، سوتانى لېۋم خەيالەكەي
دەپچراندم. دلّم گىرابوو، ھىچم بۆ نەدەخورا و پېۋيستم بە
خواردن نەبوو، پېۋيستم بە فرۆكەي رزگاركەر ھەبوو. ھەر
ئەو نيازەم ھەبوو، بەو ھىۋايەۋە دەپۆيشتەم و وام دەزانى
چەند بېرۇم باشترەو رزگاركەرى دەردەكەۋيتم. دوگمەكانى
كراسەكەم كردەۋەو ئامادەم كرد، ھەركە فرۆكەكە دەركەۋت،
زۋو زۋو لەبەرى بكەمەۋەو بۆى راۋەشىنم، بە چوار دەۋرى
خۆمدا دەمپروانى، لە كاتژمىر دوۋى پاش نىۋەپۆ دەنگ و
گفەي ناسازى بايەكە دلتهنگى كردبوم، لەو ساتانەدا
ھاۋاركردنەكەي لويىس رۇنجىفۆم بەبىر خۆمدا دەھىنايەۋە، كە
بانگى دەكردم، بۆ ئەۋەي رزگارى بكەم، يان دەموت: ئەوان
نەخنكاۋن و ۋەك من بەجىنەماۋن و تەنيانين، ھەر كەسەو
لەئاۋ مال و منالى خۆيەتى، شادمانن و پىدەكەنن، وا منيش

ليېره چاوه پېي فرۆكەيهك دهكهم و بمگاتى و گوريسه
پهيزهيهكم بۇ شۆربكاتەوهو بۇى سهركهوم.

"سهيړه! كات دەروات و درهنگ داهاات و نههااتن!"

"حهقيانه! تا ههموو كۆدهبنهوه و سهرژميړى دهكهن و
بۇيان ئاشكرا دهبي، كهوا من جيماوم و نهوهش كاتژميړكى
دهوييت و خو فرۆكەكەش نيو سهعاتى دهوييت ههتا
ههلهستى و ههتا دهگاتى، ههردين و زووش دين، بهلام!
دهبي من بهرگه بگرم و سهبرم ههبي.."

"گومانى تيدا نيهه له چوارو نيوهوه، حازرن و دهگهنه

سهر سهرم.."

يەكەم جار دەمووت، زۆر زەحمەتە، من بەتەنيا بتوانم سى
كاترژميريش بمينمەوه، پينجى ئىوارە، بوە پينج سەعات،
راھاتم و چاوەپروانيم لا بوە ناسايى، خۆر بەرەو ئاوابوون
دەچوو، خۆر بە رەنگيىكى سوور و بە گەورەيى لە بەرامبەرمدا
دياربوو، "ئىستا ناسانەو چاك دەتوانم نيشانى مەلبەندى
ھاتنى فرۆكە بكەم". خۆرى سوور كەوتە لاي چەپم و منيش
تەماشاي بەرامبەرى خۆم كردو چاوەكانم زەقترو گەورەتر
كردو رازى نەبووم بۆ يەك چركەش چاوەكانم بنوقينم،
ھەرچەندە ئاويشى دەكرد، بەلام من ھەر تەماشاي بەرامبەرم
دەكرد، بە كلۆفەوہ و لەناو تاريكىدا تا كاترژميرى شەشى
ئىوارە، تەماشاي بەرامبەرى خۆم كرد، لەدلى خۆمدا
دەمووت:

"باشە لەم ئەنگوستە چاوە تاريكەدا، چۆن فرۆكە، من
دەبينى، ئەدى من، چۆن فرۆكە دەبينم، زەحمەتە..!" دلى
خۆم خۆش دەكرد، بەوہى كەوا فرۆكە گلۆپى سوورو سەوزى
پيوہيوہ بە ناسانى و بەخيراى دەبينم، بەرەو پيرم ديت..

كە رەنگى ئاسمان سوورتەر ھەلگەپرا، كە بوو پەمەيەكى
تۇخ، دلشاد بووم...! ھەر لەبەر خۇمەوہ وتم:
"ئىستا كاتەكە باشەو چاك و جوان دەستنىشانى فرۇكەم
پى دەكرىت". كە يەكەم ئەستىرە دەر كەوت، وامزانى،
ئەستىرەكە وتى، ئەوا شەو داھات!

كەمى تارىك داھات، چاچاوى ئەدەدەيت. دەستى خۇم ئى
دىار ئەبوو. زۆر بىزارو پەست بووم، كە رۇژ بووہ، وا دلئەنگ
و پەشىوكا و نەبووم تاسابووم، گەر ئاوى ژىر بەلەمەكەم
نەجولابايە، ھەستەم نەدەكرد سواری ھىچ بوويمە.! دەترسام، لە
ژيانما ئەوئەندە ئەترسام، سەرسام بىووم، ھەستەم بە
تەنيايەكى ئەفسونائى و چۆلى كرد. دووبارە ويستەم بە
كاتژمىرەكەى دەستەم خۇم خەرىك بکەم، دەى دەويست بۇ
حەوت، ماوہىەك رابورد، وام ھەستەكرد، سى سەعاتە. بەلام كە
تەماشای دەستەم كرد و دىقەتم داىە سەعاتەكەم، بىنىم، ھەر
پىنج دەقىقەيە. مىلى كاتژمىرەكەم لەسەر ژمارەى حەوت
وہستا، خەنى بووم، ئۇخەى، خۇگەيشتە حەوت.! ئىستا خۇر
سىوارەى دەدات و بەيانى دەبىتەوہ، فرۇكەكان بەھەشتاويى بۇم
دېن، بە پەلەن و چاوەرپىن، رۇژ بىتەوہ...! بەلام كە سەرم
ھەلپرى، بەيانى چى! ئاسمان سىنگى مشت ئەستىرەى
پرشنگدارەو تازە، ئىوارەيە..!

لهسه زمان ویکهاتبومهوه، گهرچی بایهکی ساردی دهات،
جلهکانیشم هه موویان ته پوون، هه رکهسی سواری به له م بی،
پی پی خوشبی و پی پی ناخوشبی، هه ته پ ده بی، به لام وه
سه به ته یه که له سه ر ناو. ده له نگی، ها توچو ده کات، به قولایی
مه ترونیویک چوو بوه ناو ناوه شیرتینه که وه. ئیمه چل
خویندکاری ده ریاوان بووین، ده ریمان ده خویندو
نموونه یه کی بچوکی به له ممان له پیش بوو، برپه یه کی تیژو
پارزه ری له ژیره وه بوو، باشبوو، نه وه م به بیرها ته وه، به وه
دل م که می نه هوه ن بووه، ترسی نه وه م نه ما، که وا
گیانه وه ریکی زه به لاهی ژیر ناو بتوانی توخنی بکه ویت.
دیاره که وا ماموستاکه م، نه و بیردۆزو راستیه ی له گیرفانی
خوی دهر نه هینابوو، به لکو دیار بوو، که وا تاقیکردنه وه ی
له سه ر کراوه به نه زمون سه لمیندراوه، هه روه ها، زۆرم
به بیرده ها ته وه، ئیمپرو سوودیان زۆر بوو، نه وان ده یانوت،
مروقی ناو ده ریاو له سه ر پشت به له م، نابی له سه ر روخی
به له م دانیشیت، نابی! نه گه رنا توشی چه رمه سه ری و په لامار
ده دری، هه روه ها گشت گیانیشی ته په ده بی، نه گه ر نه وه شم
نه زانیبایه، خو من ترساو و ته نیاو دل سوار، چون ده ویرم، وا
دانیشم..!!

قەت نەمزانیبوو، لە ئاسمانا بە شەوا، ئەستێرە ئەوەندە
زۆرن. ئەستێرەکان وینەکانیان لەسەر رووی دەریاکەدا
دەردەچوو، زۆریوون! بەستیک نەمابوو وینە ئەستێرە ی
نەبێ. ئای کە ئەستێرە زۆرن، لەسەر رووی دەریا دیارن و
دەجریوینن.

ئیاوان، لەگەڵ رامون هیڤیرای ھاوڕێدا، بە بالوورە
وتنی گۆرانى و ئاوازی گیتارەو تەماشای ئەستێرانمان
دەکرد. لەسەر رۆخی پردی مانگا دادەنیشتین، هیشتا
تیشکی ھەتا و دەرئەکەوتبوو، تەماشای ئەستێرەکانمان
دەکرد، دەچووینە لای سیرۆ دیلائیویا، لەوێ ئەستێرەکان
جوانتر دیار بوون، تا خۆر ھەلدەھات. پروا دەکەم خەلکیکی
زۆر ئیستا تەماشای ئاسمان دەکەن و چاویان بە
ئەستێرەکان بەندە، وەک من تەماشای دەکەن. وەک من.. بەم
خەیاڵ! دڵم قیچیک کرایەو.. کەیفم ساز بۆو.. خەلک ھەن،
وەک من چاویان لە ئاسمانە و سەیر دەکەن!

شەوی یەکەم بە ناخۆشی پابوارد، هیچ نەبوو پێوەی
بخافلیم، رۆژەکەش، کاتی ترس بوون لە گیانەو وەرۆ مەراق
خواردن لە سەیرکردنی کاتژمێرەکەى دەستم، لە داخانە،
زۆری نەمابوو، سەعاتەکەم لە دەست بکەمەو و فریی بەمە
ناو ئاوەکە، ئەو سەعاتەشم نەویست، سەدقات خۆشترە لە

سەيرکردنى كات و چاۋەپروانى. ئەگەر واش نەكەم، با
لەدەستى بكمەۋەو لە گىرفانى پانتۇلەكەمى بېسەتم و لە
كۆلم بېيتەۋە، بەلام! دوۋدل بووم، ئەۋەشيانم نەكرد، بەھەمان
شيۋەى دويىنى نيوەپۇ، دەقىقە، دەقىقە، تەماشاي كات و
مىلەكانىم دەكرد. قورگم پىر بېوو لە گريان، ھەتا نيوەى
شەۋىش، خەوم نەھات، نيازى خەوتنم ھەر نەبوو. سەرەتا،
تەماشاي ئاسمانم دەكردو وپكم لەۋە گرتبوو، فېرۇكەيەك يېتە
فريام و بەرزىم بكاتەۋە، وا ئىستا ئەۋەشى ھاتە سەر،
چاۋەپروانى پاپۇپى بووم، تەماشاي ئاسۋى دوورم دەكردو بە
تەماى دەرکەوتنى رووناكى پاپۇپى بووم، چاۋىك لە
ئاسمان و چاۋىك لە ئاسۋى بەرىنى دەريا. سەرما زۆرتىر
كارى تىكردم. ھەر دەھات ژانى چۇكىشم زۆرتىر دەبوو، بەلام،
ئەۋەم چاك دەزانى، كەوا، سەرما ترس و ژان و تەنيايى و
چاۋەپروانى، ھەموويان دەچنەۋە مالى خويان، ئەگەر چىراى
پاپۇپىك دەرکەۋىت، ۋەى ئەگەر دەھات، ھاۋارىكم دەكرد،
دونىام بە ئاگا دەھىنا.. پاپۇپم دەھىناۋ دەھات..!!

كازيوه، زوو دهرنه ده كهوت، شهوم له روژ به دريژتر
دهزانی! وهك پوژانی چاوه پروانيم، له سهر روخي به له مه كه
رونيشتم، به هزري من، ئەم شهوه، له دوازه كاتر ميري دريژتر
بوو، دهبي ئەم شهوش له شهوه كهی تر دريژتر بييت.؟! بي
وهستان، به له مه كهم دهرويشت، به لام! چون بزاني، چه ند
رويشتووم، چه ند بربووو، خو هيچم نه هاته پيش، هيچم
ايديار نيينه! نيشانه كه، بويه وام ههست ده كرد، هه له
شويني خوم و يهك سانتيمه تر نه جولاوم.

كاتر ميري هه وتي به يانينيه. كاتي پازاندنه وهی ميژي نان
خواردني به يانينيه، سه رميژ پره له هيلكه و په نيو نان و سيو و
گوشته، هه موويان ريزكراون، ليكاوم هاته خواري، ههستم به
برسيه تي كرد و خواردنم به بير هاته وه.

بو ئەوهی نهوسه كهم بره ويته وه و خواردنم له بير بچيته وه،
سه رم له ئاوه سويزه كه هه لينا، سه رما ته زاندمي.
له بهر خو مه وه، وهك وري نه بكه م. ده مووت: "بلي، هه ی گه وج و
نه فام. گيليكی وهك من، بو له گه ل رامون هيديرا كشامه وه

دواوه، خۇ كارىكم پى رانەسىپىردرابوو؟! بۇچى كىشامەو
پىشتەوہى پا پۇرەكە؟!

بە خۇرايى و بى مەبەست چووم، خۇم تىھەلقورتاندى، ھەر
بەگەلى كەوتىم، بلى بۇ وەك بەردىك لە نەرزەكە نەدەچەقىم! بۇ
جولام! ئىستا وەك ئەو رىزگارم دەبوو، توشى ئەم رۇژە رەشە
نەدەھاتم، ئەوہش بەدبەختى خۇمە!؟"

زىاتر دلتەنگ و تەنگەنەفەس دەبووم، ديسان بە نيازى
ئەوہى كۆتى ئەم خەيالە بەرم بدات و وازم لى بەيىنى، تەماشاي
سەعاتى دەستم كرد، ھىورو شادمان و دلگەش بووم، چونكە
زوو بوە سەعات يازدەو نيو. باواز لە كاترمىرو نيوەپۇ بەيىم!
"دەبى ئىستا بزائن من ديارنىم، باشە، بۇ نانىرنە دوام،
بۇچى لە دواما ناگەرىن...؟! تاوانى خۇم بوو، لە كالداس
دابرام. بۇچى توشى ئەم بەلەمە بووم، ئەگەر وەك ھاوپرىكانم
خۇم گىركردبايە، ئىستا ساغ و سەلامەت دەگەرامەو...!!"

لە دوورەو خالىكى رەش و بچوك، بەقەد دەنكە نىسكى
دياربوو، ھەلسامەو سەرىن، چاوەكانم بۇى بەندكرد.
ئەوہندەم تەماشاكرد، ھەتا ريشكە و پيشكەى كرد، چاوەكانم
ئاويان كرد. بازنەى رەنگاوپرەنگ لەپيش چاوانم دروستبوون.
دوايى زانيم فرۆكەيە. بۇيە كراسەكەم ئامادەكرد، كە نزيك
كەوتەوہ بۇى رادەوہشېنم!

بەشى پىنجەم

-1-

پىنج دەقىقەى تەواو كراسەكەى دەستىم پراوەشاندا،
هەمووى بەفپۆ چوو، رەنج و هيوام بە فپۆ چوو...! نە فپۆكە
منى دىت، نە بۆ رزگارکردن و هەلگرتنەوہى من ھاتىوو.
تىگەيشتم، زۆرم ئى دوورە! ھەر بەسەر مندا پانەبورد و
زۆرىش بەرز بوو، پروام دەکرد، ئەگەر بەسەر مندا ھاتبايە
منى ھەر دەدىت، ھەر چاوم لىيى پىرى و ھەر تەماشام کردو
ھەر لەگەلىا بووم ھەتا ھەك جارى يەكەم، بوە خالىكى پەش،
ھەتا بوە دەنكە نىسكى...!

پاش كەمىكى تر، پشتىم تىکرد، ھەزمکرد، سىنگم گەرم
دايىت، ھەتا سىيەكانم ئازارىان بەرنەكەويىت.. كراسە تەپەكەم،
بە چاوەكانمدا دا، نەك بۆ خەوتن، ئەوہى بىرم لىيى
نەدەكردەوہ نوستن بوو! زۆر تىنووم بوو، بىزاري كردم،
قورگم وشك بوو، ناچار پەنام بردە بەر ئاوى سوپىرى دەريا،
بۆ خواردنەوہ! دەمزانى بۆ تەندروستىم خراپە، بۆيە وىم،

ھەردوو قومی دەخۆمەو، لە ناکاوا بە دیتنی فرۆکەییەکی تر،
ئاوخواردنەو، کەم لە بیرچووە، تینویتییم شکا.

ھەر بە پەلە، کراسەکەم بۆی راوہشانو بەلای خۆم بەرزتر
رادەگرت و بە ھیزەو، قۆلم دەھەژاند، بەلام! داخی گرانم،
ئەو فرۆکەییەش پۆیشت و منی سەرگەردان تر جیھیشت!
پەشیو و بە دۆشداماوی دانیشتم، ئاوریکم لە دەوروبەری
خۆم دایەو، دیسان، فرۆکەییەکی تر، ھات، دەرکەوت، بەلام
ئەمجارە، ھیواي زۆری پیبوو، نەوی بوو، جارجار، راست
دەفەری و داویی خۆی دەھاویشتە سەر تەنیشت، کە وام
دیت، دلم بوە ئاوینە، بیگەرد، جوان بوو، گومانم نەما، کەوا
ئەمەیان، لە من دەگەریت، بەتایبەتی بۆ من ھاتوو. بەلام
داخی زۆر گرانم، ئەویش وەك ئەوانی تر پۆیشت. کە
پۆیشت، بیرم لەو کەردەو، دەبی وشکانی چەند لە من
دووربی، زۆرم مابی، ئەوەیانم بۆ روون نەبۆو.

خەم زۆر بوو، زۆر دیاردە ھەراسانی کردبووم، تیشکی
خۆری گەرم! تینویتی! برسێتی! نەخەوتن و بیداری مەراق
و پەشینی! ئەدی داخپونی پشتم، پشتم یەك پارچە ببوو
پۆرگ، پۆرگی گەرە زۆری لیھاتیبوو، خەمی ھەرە گەرەش
ھاتنی ئەو فرۆکانە بوون، کە بۆ من دەھاتن و منیان
نەدەدۆزیو و راستە و راست دەگەرانیو.

كات سى و پېنج دەقىقەى دەويست بۇ دوازدهى نيوه پۇ،
كه دەنگى فېرۇكەيهكى ترهات، ئەويش زۇر نهوى بوو، تا
دههات، نزيكتر ده بۇوه، نهوى تر ده بۇوه، فېرۇكەوانهكه و
پياوهكهى تەنيشتيم به جوانى ئى ديار بوو، هەردوو كيانم
بينى، پياوهكه، چاويلكهيهكى رهشى له چاودا بوو، نوسينى
بنى فېرۇكەكه م جوان خوئندهوه. ديار بوو، تايبه ته به
پاسهوانى و بهرزه وهندى كه نداو، نهوى بوو. بهرزه بۇوه و
رؤيشت...! به لام، نائوميد نه بووم، گومانم نه ما بوو، كه وا
منيان ديوه و دهگه رينه وه. ته وا و دهگه رينه وه..

پاش پېنج دەقیقە، فېرۆكەكە گەرایەو، بەهەمان بەرزى
بۆم ھات، لەسەر باڵى چەپى بوو، ئەمجارە، بە ئاسانى
فېرۆكەوانەكەم بېنى، بېنىم چاوانى دەگىپرا. كراسەكەم، بە
پانايى دەريا رانەوەشانى، ئەمجارە بۆى ھەلسامەو، لە
دەوە سوپاس و ستايشم بۆ نارد، سوپاسم كرد، وتم ئۆخەى
خۆ رزگارم بوو، ئافەرىن كە منى دۆزىەو، فرىام كەوت.
ھەردەھات خۆى نەوى دەكرد تا نزىكى ئاوەكە بۆو، راستە
و راست لەسەر ھىلىكى راست رۆيشت، وا رۆيشت وەك
بىەوئىت بىشىت، ئىنجا تەنگاوبووم، كەوتە سەولدان بۆ ئەو
شوىنەى ئەو لىى دەنىشىتەو، رۆيشتم، نەوى بۆو و من
رۆيشتم.. بەلام! ئەو نەوى دەبۆو، منىش بۆى دەچوم!
پاش كەمىك، بەرزبۆو، سوپاىەو، بەسەر سەرمدا رەتبوو،
ھەر ئەوئەدەم لە دەست ھات، كەوا كراسەكەمى بە توندى بۆ
پاوەشىنم، من كراسم بۆ پاوەشانى، بەلام! ئەو ھەلساىەو
بەرزبۆو، تىتەقاندو رۆيشت. وا تىگەيشتم، كەوا منى
دیو، گەر منى نەدىباىە، ئەوا سكى بە ئاوەكەو، نەدەناو
نەوى نەدەبۆو، دووجارىش بەسەرمدا رەتبوو.. منى دیو،

بۆيە شادمان و دلخۇش بووم، چاوپى بوومەو. يەك
كاتژمىر چاوپىم كرد، راستە هيلى قرتاجەم بۇ دياركەوت،
بەلام دياربوو فېنى ئەو فرۇكەيە بۇ شارى باناما بوو، بۆيە
منيش بۇ پيشەو رۇيشتم، تا بگەمە كەنارى تولو ئەوئەش
يەك كاتژمىر دەخاينى!

لەسەر ئەو شەكەتى و هيلاكىە، پۇيشتم، تا پىنجى
ئىوارە پۇيشتم، هيچم بە هيچ نەكردو ئەگەيشتمە كەنار...!
خۇر بەرەو ئاوابوون دەچوو، بەلام، من بى ھىوا نەبووم!
قورگ وشك و دلئەنگ و بىزار.. ھەر ئەوئەندەم زانى بە
ھەژانىك، كەوتمە ناو بەلەمەكە. كە چاوم گىپراو تاقىبم كرد
بينىم ئيشى ماسىەكى گەرەيە "شاك" ئەو خوى لى دابووم،
دياربوو بەدواى نىچىرىكى وەك من دەگەرا.. لە نىچىرى
دەگەرا..

ئەو ھەبە، سى كاترژمىرى تەوا، من بە تەنىام، يەك
گيانە ھەرم بىنى، ئەو یش شاكىكى زەبە لاج و گەورە بوو،
كلكى سەوز، ھەك گەلای دار، لە مېژ بوو، دەمزانى ئەم
ماسیانە، نابەدو بەدەفە ساڤن. ! تارىكى، ماسىيە كانى تىرى
شاردەو، ئەگەرنا زۆرم لى خىر دەبوونەو، ھەر شلپ و
ھۆريان دەھات. بۆ پۆژانى سىيەم و چوارەم. پۆژانى تر،
فېرىووم، كەوا ماسى شاك، پاش پىنجى ئىوارە لە نىچىر
دەگەرپىت، فېرىووم، كە شەو داھات، نامىنى و دەپوات..
ئىواران، پىش رۆيشتنەو ھى ماسىيە كان، پووى دەريا،
ھەك مىرگ و چەپكە گول جوان دەبوو، ماسى ھىلدار و ماسى
سىي و سەوز و سور، ماسى وردو ماسى گەورەتر، ھەر ھە
گۆمى خوینی ماسى قوربانى لە لایەن ماسى گەورەتر و بە
دەستەلات، ھەموویان، رووى دەريايان رەنگىن دەکرد..
دیمەنى زۆر پەيدا دەبوون، كە ماسىيەك دەخورا، كە ھەناوى
يەكك بەرەلە دەكرا. چەندەھا وردە ماسى لە وردەوالەكان و
پاشماوھەكان بازنەيان دەبەست و ریز دەبوون..

شەۋى دوۋەمم، بە شەۋى برسەيتى و تىنۋىتە و بى
ھىۋا، ناۋدەبەم. بېرواشم بە رزگار بون ھەر نەما. ھىۋا نەما،
بېجگە لەۋەى خۆم ماندوو بگەم و سەۋل لىدەم و بېرۆم..
جەرگى درىژو پانى دەريا بېرەم.. دەبى بېرۆم تا دەگەمە
ۋشكانى. تا نىۋەى شەۋ رۆيشتەم، رووم لە ئاسمانى پېر
ئەستىرەى جوان كىردو بۇنى دەرياشم لاخۇشبوو، لەگەل
ئەستىرەى بۇنى دەريا، رۆيشتەم سەۋل لىدا، سەۋلەكان لەناو
دەستەدا راۋەستانيان نەبوو، خۇ شەۋى پىش دەرچوونمان
نەخەۋتبوم، ئەو دوو شەۋەيش، خەۋ نەچۇتە چاوانم و پشوم
نەداۋە، سەرەپاى ئەۋەش، ھەر دەپرۆم و بى راۋەستان دەپرۆم.
دوۋ كاتژمىر، پاش نىۋەى شەۋ، زۇر ھىلاك بووم،
سەۋلەكانم داناو سەرم بەسەريان كىردو ويستم بخەوم، بەلام،
ھاۋارى (جىم)م لە مېشكا زىنگايەۋە، ئەۋ ئىستا بۇ خۇى
رزگار بوەۋ لە مائەۋە لە شىرىنى خەۋدايە، يان لەسەر مېزىك
رازاوەۋ بە زەۋقەۋە دانىشتوۋە..! كەمىك خەۋ چوۋ چاوانم،
بەلام ھەر لەگەل (جىم)دا بووم. لەۋ خەۋەدا، ئاخاۋتنەكەى
ئەۋم بەبىر دەھاتەۋە، ھەر لەۋ خەۋەدا، كارەساتەكەم،
بەبىر دەھاتەۋە، چۇن ۋەرگەپرايىن..! بۇيە لەم خەۋە، راجلەكىم،
ۋا راجلەكىم زۇرى نەما بوو بگەۋمە ناۋ ئاۋەكە،
چاك بوو خۆم پېراگىرا..

وا به بیرم هاتمهوه، وا هاتمهوه هۆش، جیمی هاوړیم
کاسکیتیکې پر به سهری لهسهر بوو، له پیشهوهی نوسرابوو
A.R.C. CALDAS. خهوم لئ نهکوتبوو، خهونیشم نه دیبوو،
بهلام هۆشم له لای خۆم نه بوو، گویم له گڼه ی باو شلپ و
هۆړی ئاویش نه بوو، پرسیاریک کرا، تینوته، ههز به
خواردنهوهی جامی ئاو دهکویت. برسیت، پی ویستت
به خواردن هیه...؟ گویم لیبوو، وایان پرسیار کرد و منیش
ولهلام دایهوه، نه خیر پیویست ناکات، زورمان نه ماوه بگهینه
که نار و هه چاوم به قرتاچه بکهویت، تیر دهیم، تینویتیم
دهشکی. که به خو هاتمهوه، که هۆشیار بومهوه، زانیم نه من
له گهل جیمیم و نه جیمیش نزیکه. دیاره گهوج و شیواوم،
ته نیام و کهسم له نزیک نییه، بیجگه له تیشکی خور، هیچی
ترم لا دیار نییه و نه وهش دهزانم روزه که سی شه ممهیه.

بەشى شەشەم

-1-

پۆژانى مانەووم، بە كارەسات و نیشان و بەسەرھاتى ديار، ناودەبرد، پۆژى يەكەم، بە پۆژى كارەساتەكە. پۆژى دووم بە پۆژى فېرۆكەكان، پۆژى سېيەم بە پۆژى ئاومىدى و پەشېينى و بى كارەسات، ناونا بوو! بەلەمەكەم، بە ھەوەسى با دەپۆيشت، با دەپھاژۆت، خۆم ھېزۆ شەنگم لەبەر نەما بوو، لە ھەمووى ناخۆشتر، ھېلى فېرۆكەكانم ئى بزر ببوو، لەبەر ئەو تەم و تاريكەي ئەو بەيانىيە، ئاسۆم ئى لىل ببوو، نەمدەزانى، بەلەمەكەم، بو پېيش دەپوات، يان بو دواو، دەپوات. مالى دەريام كاوكرد، ھەموو خال و شوينىكى بەيەك دەچيىت، ھەرچەندى بېرۆيت و بگەپيىتەو و بچولپيىتەو، وا دەزانى يەك بست نەگەپراويت، وا دەزانى لە شوينى خۆتدا دەخولپيىتەو.

ھەرەھا، پۆژى سېيەم، بە سوپانى بەلەمەكەم و نەزانىنى رووانگەى رۆيشتنم ناونا، لە نيوہرۆدا، بېيارم دا، تەوافەكەم

بەكەم بە رېنىشان دەرم. بەھۇي ئەوھو، بزانم دەكشىمەو، يان دەچمە پېش، سەولەكانم لەو بەست. كلىلى گىرفانى پانتۆلەكەم دەرھىنا، تا پۇژانى مانەوھى لەسەر بەلەمەكەم پى ھەلكەنم، رۇخى بەلەمەكەم بەكەم، پۇژمىر. بۇ پۇژى(28)ھىلىك پاكىشم، ھىلىكىش بۇ پۇژى (29) لىرە پەكم كەوت، رەق پاوھستام، ئەم مانگە،(29)پۇژە، يان (30)پۇژە، مانگى شوبات چەند پۇژە، ئەم مانگە چەندە..؟! ئەمەيان مېشكى ئالۇز كردم، بېرم كردەو. ئەم بەروارەش وەك ھاتنى سبەينى، كە چۇن ھىلى رۇيشتنم ئى ببوھ گرى، ئەوھش وای لېھات. وىستم مشوھش نەبم. دوايى بېرم كردەو، ئەمەيان، كەى گرنگە! كەى كېشەى منە، دوايى من ئەوھيانم بۇ چىھ! من تەنيا ئەوھم بەسە چەند پۇژ دەمىنمەو. ژماردن!! ژماردننى چى...؟! كى دەلى من جارېكى تر، دەگەمەوھ ئاوەدانى، منى سەرگەردان و لىقەوماو، كى دەلى ئېشتم بەوھ ھەيە، خۇ من ناگەمەوھ، ناو خزم و كەس و ئاوەدانى، تا بۇيان بگېرمەوھ.. تا ئەو كاتەش، نە نانم خواردوھو نە ئا. تېشكى گەرمى خۇرېش پېستى پىشتمى كردبەوھ كۆمەلىك پۇرگى بەژان و ئازارم دەدەن، ھەموو كېشەكان بەلايەك، ژانى ئەو پۇرگ و پنگانە بەلايەك.

دیسان نامۆزگاری مامۆستاكانم به بیر هاتهوه، سنگتان
مهدهنه بهر تیشکی گهرمی خۆر. ئەوهش سهغلهتی کردم و
ترسام. کراسهکهه له بهر کردهوه له که مهرم بهست، که
کراسهکهه بهر پۆرگهکانی پشتم دهکوت، دهورانهوه، ژانیان
زۆرتەر دهبوو، بۆیه پشتم روت کرد. بوو به چوار رۆژ، لهیهه
قومه ئاوی سویری دهریا، ئەویش تینویهتی نهشکاندبووم،
به لکو کهمی تامه زۆی کهم کردبومهوه، هیچی ترم به قورگا
شۆر نهیبۆوه. بۆیه شهیدای ئاوی خواردنهوه ل دروستبوو.
داخی گرانم. دیسان کاتریمیر بوه، پینجی ئیواره! دیسان
بۆ ماسی شاک، زۆر سهیره، عه قلم وهخته بهتهقی! بلێ، تۆی
ماسی و له ناو قولایی دهریا، چۆن دهزانی کاتریمیر پینجی
ئیوارهیهو دیتته دهری..!

حهزم لیدهکات، ههر کاتریمیر ببیتته، پینجی ئیواره لیم
پهیدا دهبی، ژوانی ئیوارانی لهگهڵ منا ههیه..! دیاره، رۆژی
دوا ناکه ویت..!

مامۆستاكانمان، له دهرسا دهیانوت، ماسی شاک کهم
بیناییهو ههست به هیچ رهنگی ناکات. تهنیا رهنگی سپی
دهبینی. تهنیا بۆ ئەم رهنگه مل دهنی و دیت.. له بهدبهختی
مندا، به له مه کهم سپی بوو، سپی و بریقهداریش بوو باش
بوو، سهعاته کهی دهستم سپی نهبوو، ئەگه رنا له ترسی گیانی

خۆم فرېم دەدايه ناو ئاوهكه و رزگارم دەبوو، ئەو سەعاتەشم
نەدەويست.. كه ماسى شاك پەيدا دەبوو، پېرى دەدايه،
ماسى بچوك و زامدارى دەكردو دەرياي دەكرده گۆمى خوین،
چواردەورم، دەبوو خوین، منیش، لەم دیمەنە دەترسام!
دەشلەژام، كه سەعات دەبوو، پینجى ئیوارە، سەولەكەم بۆ
خۆپاراستن نامادە دەكرد. ئەم شەویش، سەولەكەم
هاويشتبوو بن سەرم، بۆ نوستن بەلام! هاوپریم، ئەزیزم " جیم
مانجریس " واژى نەهینا. هاتە پینش چاوانم، لە بەرامبەرم
بوو، لەسەر رۆخى بەلەمەكەم دانیشت، هاتە تەنیشتم. بە
كلۆفەو، قسەى لەگەل كرده، كه وتینه دەمەتەقى، باسى زۆر
بابەت و بیرەوهریمان كرده. ئیستا، چوون رابورد، نازانم،
خەون بوو یان راستى. هەندى جاریش، بە هەمان شیوه، بە
رۆژیش دەهاتەو پینشم، قسەمان لەگەل یەك دەكرد، بەلام،
رۆژى پینجەم، ئەویش هاتە تەنیشتم و ویستی بخەویت و
سەرى بە سەولەكەى ترهونا، كەمى بیدەنگ بوو، لەناكاو
سەرى بەرزكردەو بە هەشتاوى وتى: تەماشەكە.. دەى
دەى تەماشاکە..!

كه ئاوپم دايهوه، لە دوورى سى كيلۆمەتر پاپۆرى
دیاریبوو، چراکانى گەش و رووناك و بە جوانى دیاریبوون.

"ئاي چارەنووسى رەش، بۇچى! ئەو ماۋەيە خۇم بە
خەوتن خەرىكەت، ئەگەر بە ئاگا بوۋمايە، دەپۇيشتەم، ھەر
دەپۇيشتەم، ئىستا دەيگەيشتەم... " ھەلسامەۋە، چوست
رۇيشتەم، مەن بەرەۋ پوۋى دەچوم، ئەو خىراتەر
دوور دەكەۋتەۋە، تا زۇر دوور كەۋتەۋە، دوور كەۋتەۋە شەۋق
ۋ چىراكانى نەمان. چەندى كۆششەم كىرد، پوۋى بەلەمەكەم
ۋەرگىپم، بۇم نەكرا، بايەكە زۇر بە تەۋژم ۋ بەھىز بوۋ، مەنىش
ھىز زۇر بەكارھىنا تا بگەمە پاپۇرەكە. خۇم ھىلاك ۋ ماندوۋ
كىرد، زۇر ماندوۋ بوۋم، ھەموۋ گىانم ئاۋ ۋ ئارەقە، پەكم
كەۋت، لە پەلوپۇ كەۋتم. دەستەم بەرىۋو، ھىچم لە دەست نەما،
دامە پىرمەى گىران، خۇزگەى مردنم خواست. كە خۇرەھەلات،
بەيانىەكەى، تىشكى جوانى خۇر، ھىۋاى پى بەخشىم،
نىگەرانى ۋ رەشېبىنىەكەم نەما، ئازايەتىم دايە بەرخۇم ۋ خۇم
بە جەرگ كىرد!

رۆژی پېنجەم، بە راستی ویستم، پرووی بەلەمەکه له دەستی
باو شەپۆل دەرھینم، ویستم، پرووی بەلەمەکه وەرگێرم و بکەوێتە
بە دەستی خۆم و بەھیزی خۆم و تەوژمی سەولەکانم بپروات، نەك
بە ھیزی باو شەپۆل دەریا. گەر خۆم ئازاو چوست نەكەم، ئەگەر
وانەكەم، ئەوا باو شەپۆل بەرەو دوورگەى گیانەوەرەو پیاوخورانم
دەبەن، لەوان چى دەوشىتەو، وەك پالەوانى رۆمانى
دەریاوانىكى جىماوم لىدیت، كەمىنىك پاپۆرەكەیان دەتەقینى،
كە تاق و تەنیا دەمىنىتەو، ھەر ئەو رزگارى دەبىت،
چارەنووسى شومى، بەدبەختى ئەو، بەرەو پیاوخوران دەپروات و
دەكەوێتە باوھشى ئەوان و ئەوانىش دەیکەنە ناو مەنجەلى
چىشت و جوان جوان دەیکولینن، بەشى چەند ژەمىکیان
دەكات..

مال لە خۆی نەبوو، میوانىش ھات، منى ترسنۆك و پەشبین
ئەو ترسەشم لى پەیدابوو، ھەر دەھات ترس و نىگەرانىم زۆرتەر
دەبوو.

ھىشتا وام لىنەھاتوو، برسىەتى و تىنوىتى گىژو
بىدەستەلاتم بکات، ھىشتا وام لىنەھاتوو، مالىەو خىزانەكەم

لهیبر نه بئ، ئەگەر وام زانی، له پهلویۆ دهکەوم، ئەگەر زانیم هۆشم
له لای خوۆم نه ماوه، ئەوه ده بئ، ئەوه م لهیبر بئ، که
مامۆستا کانهان دهیانووت:

"ئەگەر مروۆقیک له ده ریاو له سه سه پشتی به له مئیک ته نیاو بئ
چاره مایه وه، گه رگه یشته روخی مردن و هیوا ی ژیا ن و
رزگار بونی نه ما، ئەگه ر با یی ئەوه نده مابوو ده ستی کاربکات و
که مئ هۆشی له بهر ماوه، ئەوا با شترین پئگا بو گو م نه بوونی ته رم
و هه وائ و ناسنامه ی، وا باشه خو ی له به له مه که به سه ستیته وه،
هه تا تاقه تی ماوه خو ی به سه ستیته وه، زور جار سه ربا زانی جه نگ
له شه ره کانه ا ویا ن کرد بوو، بۆیه ته رمه کانه ا ن دۆزایه وه، یا ن
به نیوه مردووی و به زور نه خو شی و هیلاکی هه لگه رانه وه و
رزگار یا ن بوو. با منیش وا بکه م، هه تا دا ل و با لنده
گو شتخۆره کان جه سه ته ی بو گهن و په ککه وه تو یا ن نه خو اردووم،
با وا بکه م، ئەگه ر بئنه سه ریشم، به شیکم ده مئئ.."

له چه ژمه تی برسیه تی و شه یدا یی زۆرم بو ئاو و
فئنک کرد نه وه ی هه ناوم، هه موو خه یا ل و ورده و پئنه م هه لده فیرین
و له مئشکمه د ده توانه وه و ته ونه کانه م له یبر ده چونه وه. بۆیه، هیچم
له خه یا لدا نه ما و هه لسه ام که مئ پیسا ییم کرد و ماسیه کانی
ده ورو پشتی خوۆم به جو لانه وه ی به له مه که م دوور خسته وه..

ماسى جوان و ناسك، دههاتنه تهنيشتم، بىرى راوه ماسيم
بۆهات. به پهلماى راستى سهولكهه چهند ماسيهكم
پيكا، بهلام نزيكبوونى ماسى شاكهكه رهجهكهى به فيرو
دام، هموى بۆ خوى گلدايهوه، ناچار سهولكههم فرىدايه
لايهك و پالم دايهوه. زورى نهخاياند رهوه نهورهسيكم ئى
بهدياركهوت، كهوت نهورهس بوون، كامهران بووم، دلشاد
بووم، ههر هيچ نهى ماويهك دهبنه هاوپرئم و پييان دهخافليم
و دهبنه سهبوورى ريگاي دوورى و تهنياييم.

هاتنى نهورهس و پهيدا بوونى، نيشانهى نزيكبوون و
كهيشتنه به وشكانى و زهوى، ئههه واىكرد، هيوام به ژيان
نوئى بيتهوه وههلسامهوه سهريئى. بهلام! نهمتوانى خوم
پاگرم. تاقهت و شهنگم له بهر نهبوو، ناچار پالم دايهوه،
كراسهكهه به سينگم دادايهوه، نهوهك تيشكى گهرمى خور
ئهزهتم بدات، چاوهكانم له نهورهسهكان گيركرد. ههله فرين
و دهنيشتنهوه و بهرزدهبوئهوه و گوشهى تيژيان دروستدهكرد
و ئاسمانيان دهنهخشاند. ديسان ماسى شاك دهركهوت،

زانيم كاتژمير خوی له پینجی نیواره داوه، دهبی بکشیمهوه
و خوّم له ناو بهلهمهکه م مات بکه م، نه وره سیکی گچکه له
ته نیشتم نیشتم، منی برسی و سک به تال دلت چی دهویت...؟!
فهرموو، نه وه خواردن و بالنده یه کی به تام و ناسک، به بالی
خوی هات، خواردن هاته نزیکم، به لام، دهستی بی هیژ و بی
چهک و بی تیرم بشکی! له جیگای خوّمدا چه قیم! وهک ماستی
مه ییوم له خوّم کرد، نه ویش ده فیری و ده نیشته وه،
چاوه کانیشم نه ده جولاند، گهر بکرا بایه، نه فه سیشم راده گرت.
هاته سهر پییه کانم، نیشته وه. که می سهر که وت تا گه یشته
پانتول که م، به رد جولابایه، من نه ده جولام، ههر هاته پیش، تا
گه یشته گوزینگم، ده نووکی له شوینه به زامه که ی گوزینگم
دا، ههر خهریک بوو، نازاری دام، برینه که ی هینا یه ژان، به لام!
من خوّم راگرت، هیمن. وازم لیهینا، وتم، چی دهکات با
بیکات.. مسوگهر بووم، دیته ناو له پی دهستم، بویه توخنی
نه که وتم، نه جولام، هیمن بووم.

بهشی جهوتهم

-1-

نهورهسه بچوك و ريش خاكييهكه، به مردووی دهزانيم،
ههر دهنووكی ليدهدام، كهمی دهستم بهرزكردهوه، ويستی
بفریت، ويستی لهناو دهستم رابكات، بهلام گرتم و كهوته
ناودهستم، خوینی گهرم و دلئی گهرم و لیدانئی دلئی جوان
ههستم پيكرد. نهوهندهم برسی بووم، نهوهنده گهدم بهتال
بوو، نهوهنده شهیدای خواردنئی بووم، وتم ههر بيگرم، به
ساغی قووتی ددهم، به ريش و ريخولهكانيهوه دهیخوم..

كه نيچيرهكه، كهوته ناو دهستم، پهشيمان بومهوه،
چونكه نهگهر وا بكهم، وای بخوم، زورتر تينوم دهبيت و
شهیدای قومئ ناودهيم، با نهیخوم..!

روژيكيان، تاپريكم بهدهستهوه بوو، سيهره له
نهوپهسيكي هاوپریمان گرت ويستم بيكوژم، بهلام، هاوپريكهی
تهنيشتم، دیار بوو، كاپرايهکی هيمن و ژير بوو، هاته قسهو
دهستی لهسهر لوولهی تاپرهكهم داناو يهخهی گرتم و وتی:

"خەلك چۆن ئەوئەندە بى سەفەت دەبى، ھەى بېۋەفا مەرۋە
چۆن ھاۋرپى رىگى خۇى دەكوژىت، نەورەس، ھاۋرپى
ئىمەو ھەموو دەرياۋانىكە، لە قولايى دەرياۋ لە سەفەرى
دوور ھاۋشان و ھاۋرپىمانە. ھەر ئەو لە گەلمانە، ھەر كەسى
نەورەسى بكوژىت، پى لە زاد دەنى..."، بەلام ئىمىرۇ، ئىستا و
لەم حالەتەمدا، ھەزار كەسىش لىم بپارپىتەو، ھەر چەند بى
ئەمەكىيە، من بىم، ھەر دەيخۇم و برسپىتە رىگىيەكى
لەھارىيە، ملیم لوولدا. بۇ خنكاندى سوراندم، ئىسقانەكانى
وەك ئىسقانى مرىشك نەرم بوون، بە ئاسانى شكان و گویم لە
خرپەى شكاندىان بوو، ناو لەپى دەستم مشتى خوین بوو.
كە خوینەكەى لەناو پەنجهكانمدا ھاتنە خواری، ئىنجا سكم
پى سوتاۋ بەزەيىم بۇى بۇو، كەمى پەشیمان بومەو.
سەرى نەورەسەكەم لە لەشى كردهو، كىانى لەناو
دەستمدە ھەر لىيدەدا. بۇنى خوینەكەى دەريای پركرد.
بۇنەكە بلاۋبۇو و ماسپەكى زۆرم لى كۇبۇو، ئەگەر شاكى
گەرە ماسى بپەۋىت ئىچىرەكەم ببات و ھەزى لىبكات،
دەتوانى و بەلەمەكەشم سەروبن دەكات و نەك ئىچىرەكەم،
منپىش دەبات. لە كۇبونەوھى ماسپەكان ترسام، سەرى
نەورەسەكەم بۇ فرى دان، دوورم فرىدا، ھەمويان بەتاۋ،
خشپىن، بەرەو گۆشتەكە روويان وەرگىرا.

بۇ ئامادە كىردى ئۆمەكەم، دەپى پەرەكانى ھەلكىشم،
بەلام نەورەسەكە زۆر ناسك بوو، گۆشتەكەى لەگەل دەھات و
لەگەل ھەلكىشانەكەدا، شىلەيەكى رەش و چەورى لىدەھات،
مەزاج و زەوقى تىكدام، بىزم بۆۋە، ھەرچۇنىك بوو، سكىم
ھەلدېرى و رىخۇلە ھەناویم دەرھىنا، رانىكم بۇ زارم برد، بۆم
قوت نەدرا و خىرا تغم كىردەۋە و فرېم داىە ئەو گۆرە. پاك
شوشتەۋە، ئىستا، ژەمىكى گۆشتى ناسك و پاك و تەمىزم لە
پىشە، جا منى برسى، پىنج رۆژە بە عەزەتم، وىلى
پاروۋىەكى خواردم، سەيرە! بۆم نەدەخورا، دلّم نەيدەبرد..
خۇ لە راستىدا ئاسان نەبوو، من چۆن بتوانم، گۆشتى بخۆم،
بە پەرو بال و خوینەۋە، شتى بخۆم، نەكولابى، نەبرزابى،
سوور نەكرابىتەۋە، ھەرچەندە برسى و ھەراسان و
تەنگاۋىش بم، زەحمەتە.. ناخورىت و قوت نادرىت..

گەر پارچەيەك تەل و قولايىكم لەلابايە، ماسىم دەگرت، وا
ئىستا گۆشتم ھەيە بۇ نوكى قولاپەكە، ھەر ماسىم دەگرت..
بەلام منى وىل و بەدبەخت، بىجگە لە سى بلىتى بەرىد و كلىلىك
و ئەنگوستىلەيەك و كاتژمىرىك، چى ترم، لەلا نىيە، ھىچى ترم
لا پەيدا نابى. دەپى، بكرىت، لە ئىسقانى نەورەسەكە، قولابى
دروست بكەم. ئەۋەشم بە پەسەند نەزانى، ناكىرى ديسان، شەو
داھات و ماسى زۆرم لى كۆبونەۋە، بۆنى خوئىيان كىردبوو، ھەر

خېر بونەو، ھەرھاتن. مەن ئىش، پاشماۋەدى نەورەسەلەم
فېرېدايە ئاۋدەريا، دووبارە، رەشىپىن و بېھيۋا، پالمدايەو. ھەزم
بە مردنى خۆم دەکرد. لەو كەشە ھېمىنەدا، گۈيىم لە جولانەوۋە
گيانەوۋەران بوو، ھەستىم بە ھەرەشەيان دەکرد، بۆ خواردن و
دەستكەۋتى پاشماۋەكەى نەورەسەكەم شەپريان بوو، كۆششيان
..بوو.

وام لېھات، دەمخواست، ئەگەر تاقەت و ھېزىم لەبەريايە
كندرى، يان گورىسىكىم ھەبوايە، خۆم لە بەلەمەكەم دەبەست،
تازە، مردنم بۆ خۆم دانا، چارەم نىيە، بېجگە لە مردن، ئەژنۆ شل
و شەكەت و داۋەشاۋ بووم، وام لېھاتبوو، ھېزى پۈشكەيەكەم
نەمايوو، تەۋاۋ بېووم، بەلام سەروقاچم لەناۋ ئاۋەكە نەبوو.
بايەكى خۆش ھەلىكىرد و بەلەمەكەم جولايەو. نىۋەى شەۋ مانگ
ھەلەت، يەكەم شەۋە مانگەشەۋە، شەۋىكى جوان بوو، ئاسمان و
دەريام، بە بەرگىكى تازە بىنى، جوان بوون، لەگەل ئەۋ جوانيەدا،
دوبارە "جىم مانجىرىس" م بەيرھاتەۋە، مالم كاۋل، بەدبەختى ۋەك
مەن، چارەپەش، ھەموو خەلكى لەناۋ مال و مئالەكانى خۇيانن،
تەنبا مەن نەبىن، بەختى مەن وايە. ھەموو شادۋ زىندوو و
بەكەيفن، مەنىش دەلېكى ھەزار سالىە مردووم، دەلېكى لەناۋ گۆپرا
قىت بومەتەۋە. لەگەل مانگەشەۋى جوان و دەرياي شەيداي
جوانەۋە، رووناكى پاپۆرى نەھات، چرايەك ھەلنەگىرسا؟

رۆژی شه شهم، رووداوی ئه وتۆم به سه ره نه هات، یان
شتیکی تازهم نه هاته پییش، که شیایوی باس و عهنتیکه و نامۆ
بی، رۆژه که می پی ناو بنییم، بهس ئه و رۆژه، زۆرتر بیری
ماله و هم ده کردو غه ریبیم هه لسا بوو. ده مزانی، ئیستا نه وان
ره شیپۆشن و خه مگینن و پرسه که شهم ته و او بوه، چونکه
گومانیان نه ما بوو که و ا من له ژیا ندا نه ما وم. که فرۆکه کان بۆ
دۆزینه و هم هاتن و چاویان گێرا و سوورانه و ه و که منیان
نه دۆزیه و ه، بریاری مردن و نه گه پانه و هم درابوو.

کات گه یشته و ه، کاتی ده رکه و تنی ماسی شاکه که. چه ندی
بلییت، بی مه زاج و سیما ته لخ و بیزار بووم، به لام، به یه کجاری
ده ستم له خۆم به رنه دا بوو، هیشتا هیوام به ژیان ما بوو،
ویستم خۆم به سه ستمه و ه، به ته نافی به له مه که م، خۆم توند
بیه ستمه و ه و ته و او، وام نه کرد، ئه و ه ش له بهر ئه و ه ی له م ئیشه
ده ترسام، به چاوی خۆم جارێکیان بینیبووم، ته یرو گیانه و هر
چییان به جه سته ی ده ریا و ئینکی مردووی به سترای به له م

کردبوو، جهستهكەيان هەنجن هەنجن و شىواو كردبوو، هەر ئەوم بەبیر دەهاتەوه، پەشیمان دەبومەوه.

ماسى شاكەكە و هەوت نەورەسەكەم ئى دياربوو كە شەمالىكى فېنك و دلفرېن هەلىكرد، بەم شەمالە فېنكە، كەمى خۆشى و هیوا چوہ ناو دللى تارم، زەوقى خواردنیشم بۆوہ، دەبى، شتى بخۆم. نەوہك گەدەو رىخۆلەكانم بۆگەن بىن. دەبى دەموپل و كاگىرەكان كارىكەن؟ سەیرە، لەو دەمەدا، حەزم چوہ بنیشنت، خۆ ئەگەر چەقۆيەك، قەلەمپرىك، شتىكى تىژم لەلابايە، پارچەيەكەم لە پىلاوہ لاستىقەكەم ئى دەكردەوہ، ئاسان بوو، بنیشتم چنگ دەكەوت و بۆ خۆم دەمجوى، گىرفانى پانتۆلەكەم پشكنىوہ و بلىتەكانى بەرىدم كەوتنە دەست، خۆشم دەويستن، وەكو چاوەكانى خۆم، لام نازىز بوون.

مارى چاوشىن و نازدارم لەگەل بوو، كە پىاويكى هاوپریم، ئەم سى بلىتەى دامى، يادى مارى ناسكى پىوہىيە بەلام برسىيەتى و قۆرەقۆرى سكم، ديارى و پىشكەشكردى لەبىربردمەوہ، ھەرسى بلىتەكانم خستە ناو دەمم و بلىتەكانم جوى، وەك بنیشنت، بەراستى تام و زەوقى بنیشتيان دەدامى، پاش گاقىك، تاميان گۆرا و منيش قونم دان، ئاودىوم كردن، ئەوہش خۆشى و ئاقەتى دامى و كەمى برسىيەتيم ئەما..

پاش خواردنى بليتهكانى بهريدهكه، بۆم دهركهوت، كهوا،
شت زۆرن بخورين و زۆرن سويديان دهبي و برسياهتيم كه متر
دهكاتوه، چاوم شۆركردهوهو تهماشاي پيالوه لاستيقهكهى
پييم كرد. برىا قهلهميرىكم پييايه، ئيستا، بى يهك و دوو،
پارچهيهكم ليدهكردهوه، ژهميكي چاك دهبوو. كليلهكهم
دهرهيناو خهريكي پيالوهكه م بووم، خۆم لهگهال ماندوو كرد،
خامهكه م له لاستيقهكه جوان جياكردهوه، بهلام ئهفسوس،
ئوهويان سهري نهگرت، په نام برده بهر قايشى پشتم،
ئوهويش، ئهوهنده قايم و بههيز بوو، هيچم، نههاته دست.
خۆم وهك گيانهوهر و درندهيهك، دههاته پيشچاو. واى ليهاهات
منى ناسك و نازدار، قايل بم، شتى وا بخۆم، لاستيقى پيالو،
قايشى پشتم...!!

پاش خواردنى بليتهكانم، دياربوو، تيربووم، بويه
خهويكي خۆشم ليكهوت، خهلك، لهسهر تيرى خهوى دى و
خهويشى خۆش دهبي، گهرچى، شهپولهكان، ازيان
ندههيناو منيان دههژاند و له شيريني خهودا ناگاداريان

دەكردمەو، بەلام! چونكە تىر بووم خەو كەم خۆش بوو، زوو
زوو خەوم لىدەكەوتەو.

تیشكى خۆرى گەرمى، رۆژى ھەوتەمىش ھەلات، كوو-
دەمزانى خوا بە ھەقە، وام دەزانى، ئەو رۆژەش، لىرە
دەمىنەو و ھىوام نايەتە دى، دلم زۆر بە نەورەسەكان
خۆش بوو، كە بە لەنجەولار دەھاتن، خەنى دەبووم. بەلام!
ئەو شەم زانىبوو جارجار، نەورەسىش پەراگەندە دەبى و لە
قولايى دەريا گوم دەبى و ناگەنەو و شكانى.. بۆيە خەمى
ئەو شەم لا دروستبوو، خۆم، خەم كەم بوو..!!

بەشى ھەشتەم

-1-

ئەو ھەوت رۆژە، مەن پانى و دىڭزى دەريا، تەى دەكەم. بېھىوا دەسورپىمەو. درۆ نەبى، چەند مەراقى نىكېونەو ھى وشىكانى بووم، ئەو ھەندە، دوور دەكە وتمەو، دەريا لە جىياتى لە زەوى نىكېم بىكەتەو، دەمزانى، ھەر دوورى دەخستەو، لە مردن نىكى دەخستەو، بەرەو پىرى مەرگى دەبردم، بەقەد نوکە دەرزىكە ئومىدم نەما بوو، بۆيە مردنم دەخواست، مەوقى بېھىوا، ھەر بۆ مردن باشەو بۆ مردن و نەمان سەرى دىشى، بەلام راست بلىم، كە باى فېنك دەھات و ماسى شاکم لىگوم دەبوو. ۋەك ئەو رۆژانەى دوايى، كەم دەردەكەوت و جۆرەھا ماسىم لەسەر ئاۋەكە دەيىنى، دىشادو سەرفراز دەبووم، وام ھەست دەکرد، برادەرى دىسۆزو ھى سەردەمى مەنالىم لەلايە، ترس لە گىانما نەدەما. ئەو ھەشم چاك دەزانى نەورەسەكان، نىشانەى نىكېونەو ھەم نىن و لە زەوى دوورم و ھىواشم بە پاۋپۇرى رىگار كەر ولايىدەش ھەر نەما بوو.

لەگەڵ ئازارو چەرمەسەری راھاتبوم، بۆیە بېيارمدا، گەر
خۆگرو قايمتر بىم، زياتر دەمىنمەوھو نافەوتىم. ماسىھەکان،
ھەر بە جوانى و بە لەنجەوھ لە نزيك مەلەيان دەکرد، بە
شادىيەوھ سەمايان بۆ دەکردم و ترسى ماسى شاكىشم
نەمابوو، لىي راھاتم! كە ئەم تەمەم ئى پەوييەوھ، ھۆگرو ژيرتر
بووم. دەستم بۆ ئاودىژىژى کرد، تا ماسىھەكى زراقى
چوارگۆشەى درىژى بيست سانتىمەترى دەرھىنم، بەلام! ھەك
ئەوھى بەردىك بەاويتە ئاوى، دەنگ و شەپۇل و سەداكە
لەناو ئاوە مەندو ھىمنەكە، ھەموو ماسىھە جوانەكانى
پەواندەوھ، ھەموويان گوم بوون، كە ئاوەكە ھىمن بۆوھو
ئاسۆى ئاوەكە دۆخى جارانى گرتەوھ.. ماسىھەكان، زراقەكان،
ھاتنەوھ، سەركەوتنەوھ.. ھزرى پلاننىك بۆھات، تا ماسىھەك
پاوبكەم، تا ئىچىرىك دەستكەويت، وتم، وا باشە، تەنيا
يەككىيان، دەستنىشان بكەم و لەناكاو پىرى دەمى، ھەر
خەرىكى بىم، تا ھەلم بۆ دەپەخسىت..! وامکرد، چەندجار،
ماسى ناسك و نەرم لە دەستم گىر دەبوون، بەلام! لەبەر نەرم
و شلىيان دەخزىين و رزگاربان دەبوو! ئەوانىش ئازارى
دەستميان دەدا، جار ناچارى، گازی گچكەى ھەك قرتاندنى
زادى بە ھىمنى گازیان لە پەنجەكانم دەگرت. كە وازم نەھىنا،
ئەوانىش، گازی تونديان گرت، وردە وردە زامدارىشيان كردم

و خوينيشم پڙا. دم نادمى، شاکم بهير دهاتهوه، لهو
کاتانهى من خهريکى گرتنى ماسى بووم، نهو جارنا جارئ،
خوى بهرز دهکردهوه، وا ههست دهکهم بهتاما بوه من زورتر
قولم شورکه مهوه، تاکو دهستم بپريتهوه و ژهميکى چاکى
دهست کهويت.

بەدەستى خۆم ئاگرىم لە مالى خۆم بەردا، كە خوینم
رژاندا، شاكى بەدكارو كافر بۆنيان كرد، هاربون، هيرشيان
هینا، هەر ماسى وردو گەورە بوون، قوت دەدران، من هيجم لە
دەست نەما، هەر ئەوەندە نەبى تەماشايان بكەم. لە ناکاودا،
شاكيك، بە هەموو هيزييهو بەرزبۆو شەپۆليكى گەورەى
دروسىتکردو دونياى ليكردمە ئاو و زۆرى نەمابوو
وهرمگيريت. واش تيگەيشتم، خوئى هاويشتبیتە ناو
بەلەمەكەم، وامزانی بە نیازی لرفکردنى منەو خواردمى!
بەلام، لەلای دووهمى خۆمەو دەركەوت، ئەگەرچى ئەم
دیمەنە سەيرو عەنتیکەیه زۆرى ترساندم و دللى خستمه
لەرزین، بەلام سوديشى هەبوو، لەتاو رۆحى خوئى، لەبەر
تەوژمى شەپۆلەكە، ماسیهكى نيو مەترى كەوتە ناو
بەلەمەكەم. بينيم لە تەنیشتم هەلدەپەریت، دەيويست
بگاتەو ناو ئاوەكە، بۆ ئاو هەلپەى بوو. منيش، نازايانە،
غیرەتم پەيداکردو شەنگمدايه بەرخۆم و بپيارمدا، بواری
نەدم، نابى دەرباز بى، هەتا هيزم لەبەردا بوو سەولیکم لیدا،

لېمداو هیوام زور بوو ژه میکی چه ورم دهست که ویت، له
گوشه یه کی به له مه که دا خوځم گیر کردو سه ولی دووه مم له
ماسیه که دا و هه ستم کرد کارم له گوشت و نیسقانی کردووه،
هه ند به هیژ، لیم دابوو، هه ند به هیژ سه وله کهم راوه شان دبوو،
به له مه کهم هه ژا، شا که کهش له ژیرمه وه جولایه وه، به لام له
وهرگه پان نه ده ترسام، خوځم توند گرتبوو. نیچیره کهم هیشتا
زیندوو به کار بوو، ده یویست باز بدات و قوتاری بیټ،
ترسام، که وا نه توانم به سه ریډا زالیم، بویه ده بویه سه ولیکی
تری لیدم. ده بویه به دهست، به ددان به هه موو هیژیکه وه
زه بریکې توندی ئی بوه شینم و له په لویوی بڅم. له په نایه کم
په ستاو چوکم له گه لی کرده رکه و ده بویه سه ولیکی
کوشنده ی لیدم ، که لیمدا، ته و افه کهم
مشت خوین بوو، له بهر خو مه وه وتم:

"گه وازی لیده هیتم، له برسانا دهمرم، نیچیریکې قه له و
و چه وره، خو ده یکوژم، خوین دهرژیت و دهریا خویناوی
ده بیټ و بونی خوین دهروات و شاکی ددان پولاو ددان
مشارم، لی په ییدانه بیټ، نه وهش ترسیکی گه وریه، وه
جارانی رابردوو، ده لیم هه ر نیستا، نا نیستا، دهمخوات و
وهرمده گیریټ، دهمکاته پارویک.."

برسيه تي و تينویتی، به جوتته بوونته هاورپیم، که ماسیه کهم به قاچم له ناو به له مه که عاسی کرد، نه زیه تی بهرکه وت، نه دی شلپ و هوری شه پوئی ناو که و له رزینی به له مه که، له هه موویان خه مگینتر، دهرکه وتنی ماسی شاکه که یه! له وتی له دهریا ده ژیم و له وتی چاوم کرد و ته وه، شتی ناوا زه به لاج و عهنتیکه و ترسناکم نه دیوه. به لام، دیار بوو حه زی به گیچهل و شه پرفروشی نه ده کرد، هاوشان، له گهل هه موو خه مه کان، نیچیره کهم ماسیه که ی له ناو ده ستمدایه، رهنگی که سکه، من هه ر له منالیه وه رقی زورم له و جوره ماسیانه یه، به ژهرم ده زانی، به لام، برسیه تی و بیروحه زی منالیم، دوورن، برسیه تی، نه وه نازانی، ده بی بیخوم. ده یخوم، نه گهر سه د له سه د بزانه ژهره. ئی باشه، نه وه بریارم دا بیخوم، باشه به چی که ولی کهم، به چی هه لیدرم، به چی... چون خاوینی بکه مه وه، بیجگه له کومه له کللیک هیچی تر شک نابه م. ده زانه به و شتانه ش کاره که مه یسه ر نابی، پوله که کانی پشتی نه وه نده ره قن، ته ورداس نه بی، هیچ کاری لیناکات...!

مرۆڤە بێ خواردن ناحەوێتەو، گەر لەبەر برسێتیی و
بیچارەیی نەبێ، چۆن وا دەکەم، کە ی وا بپەرەحم و دلپەرەقم، بە
کلێل ماسییەکی کەسکی تۆخ چاک بکەم..! دوایی بپیارمدا
بە هیژنکی زۆرە کاربکەم، تاقەت و ئیشی دەوێست. کە و تە
سەر کلکی و سەولەکەم لە لووتی راکرد. پێستی زۆر رەق
بوو، بەلام لەگەڵ تەوژمی سەولەکەم و بەهەموو هیژنکەو
توانیم، لووتەکانی هەلژینم، ماسیش وەکو پیشیلەیی حەوت
روح وایە، هەر زیندوو بوو، نە دەمرد. بۆیە سەولێکی تری
توندم لێدا.

خوین لە پەنجەکانم هاتنە خواری، نەمدەزانی، خوینی
دەستمە، یان خوینی ماسیەکیە. دوایی زانیم پەنجەکانم
نازاریان خواردوو و بریندار بوونە. گیانەوهری زۆرم ئی
خپوونەو، بێزم لە جەستەیی ماسیەکی بۆو، زۆری نەما بوو،
فری دەمەو ناو دەریاکە، زۆر بێزم ئی بۆو..!

وەک خەلکی قرتاجەم کرد، بە کونێکی ژێر لووتەکانی
هەلمواسی، بە ئاسانی ریخەلۆک و ناو و رگی بە گوپی
وهربون، چەندین هیلکەشی لەهەناودا بوو، گازیکم لیگرت،

زۆر رەق بوو، ھېچم بە ددانە وە نەنوسا. گازى دووھمیشم
لىدا، ھېچم بە ھېچ نەکرد. گەرچى بېزىشم ئى دەبۆۋە بەلام
لەتېكىم جويى و بۇنىشى گېزى كىردم. تامى وەك تامى تۇي
كەنتدور شىل و لوس و بېتام بوو. پىرسىم، دەبى كەسى
ھەبوويىت، وەك من، وەك ئىستاي من، ماسى تەپ بىخوات.
بەدوو پارو تىرم خوارد، وام زانى ماسىھكى گەورەي
سوروركراوھم خواردووھ. وەك رۇزى كارەساتەكەم لىھاتەوھ،
ھاتمەوھ دۇخى جاران، تىنوئىتيم كەم بۆۋە، خواردنىشم
زۆرە، لە ماسىھكى گەورەي دوو مەترى درىژ ھەر دوو پاروم
ئى خواردوھ، زۆرم ھەلگرتووھ، پاشەكەوتى زۆرم ھەيە،
ئەوھيان كامەران و دلشادى كىردم. لە كراسەكەم لوولدا، تا
سەرما كارى لىنەكات، ھىشتا بۇن و خوئىنى پىوھ ماپوو،
بۆيە دووجارى تر لە ئاۋەكەم وەرداۋ، ديارە بۇنى ماسى زىدە
تىژە، بۆيە شاكىك گەيشتە سەرى. ماسىھكە لەناۋ ئاۋدا بوو
كە شاكەكە پىرى داىە، سەرى لە دەمى ئەوداىە و كلكى لە
مستى مندایە، كە زانىم زۆر ترسام، شلەژام، خۆم گىر كىرد،
ويستم رايكىشمەوھ، بەلام سودى نەبوو، ترسام، نەوھك قۆلم
لەگەل ماسىھكە قوت بدات و ئەتكم بىكات. بەرمداۋ سەولېكىم
تىگرت و لە لمووزىم گىر كىرد، ئەويش نىوھى سەولەكەمى
قوتداۋ بە شكاۋى رامكىشايەوھ.

بەشى نۆھەم

-1-

ئەوھندە توورە بېووم، پتت لىدابام، دەپەپىم. شاكىك،
يەك پارو خواردم شك دەبرد، ئەویشى برد، رفاندی،
خواردنىكى بەلەزەت بوو، برسپەتى ھەوت رۆژى بە دوو پارو
نەھىشت، تىرى کردم. ھەردوو سەولەكەم ئامادە کردبوو بۇ
شەپو تۆلە، خۇم بۇ كاتژمىرى پىنجى ئىوارە ئامادەکرد... با
بىتەو، دەبى تۆلەى خۇمى لىبکەمەو...! وازناھىنم، ئەگەر
ھەردوو سەولەكەشمى لەسەر دابنىم. ئەم ئىوارەيەش، دەريا
رووى ھىمىن و پاكى، شىواو توورە بېووم، نىمىش باران
دەبارى، منىش لەبەر تىنوئىتىم و شەيدابونم بۇ قومى ئاو،
بىستىك زمانم دەرھىنا بوو، بىرم لەوہ کردەو، سوود لە ئاوى
بارانەكە وەرگرم، چى بکەم. كاميان لەبەر بارانەكە دانىم،
پىلاوہكەم، كراسەكەم. ! بەلام سەرما تاوى ھىناو گەيشتە
ئىسقانم، گشت گيانم تەر بوو، سەرمام بوو. دەريا شىت بوو،

تەوژمى شەپۈلەكان و ھېزى ئاۋەكە لە رۆژى كارەساتەكەى دەكرد، ھەر دەھات بەھېزتر دەبوو، بەلەمەكەم وەك پەلكەگويىز لەسەر ئاۋەكە ھەلدەقۇزىيەو، تا گەردنم ئاۋ ھات. بەمجۆرەم رابوارد، ھەتا پاش نيوە شەويكى درەنگ، ئاسمان ترسناك و تاريك خۇى دەنواند، كەشەكە، شىداربوو، خۇم راگرت، بەرگەم گرت، زۇرانبازىم لەگەل شەپۇلى شىتتا زۇرى خاياند، تا لە ناكاو، ئەو سەركەوت، منىش ژىركەوتم، بەلەمەكەم وەرگەپرا، نوقمى ئاۋ بوو، وەك رۆژى كارەساتەكە، بە مەلە و كۆشش خەرىك بووم، دەبوایە كۆلنەدەم. لەو كاتانەدا، لويىس رۇنجىفۇم بەپىرھاتەو، ئەو كەلەمىردو پالەوانە. ئەو يەك دوو مەتر لە من دوور بوو نەمگەيشتى و خنكا. ئەدى منى بېھىزو برسى، چارەنووسم چى دەبى؟! باش بوو، بەلەمەكەم سەرئاۋ بۆو. بە دوو باسكە مەلە گەيشتمى و گرتەو. خۇم گەياندى.

ئەگەر وەرگەرپانی بەلەمەكەم، بەم نیوہ شەوہ نەبوایە،
كاتی نەبوونی شاك و گیانەوەرە، ئەگەر كاتی عەسر و
ئیوارەیهکی زوو بوایە، ھەر ماسی گەورە و شاكەكان قوتیان
دەدام. پەرت پەرتیان دەکردم، رۆژی رەشیان نیشان دەدام.
دوو سەولەكەشم ئیوہ خۆش زۆر مەمنون بووم بەوئەندە، باش
بوو لە ترسی سەرما. كراسەكەو پیللەوہكەم لەبەر بوو، ئەگەرنا
ئەوانیشم لەدەست دەچوو...! سەولە شكاوہكەم كەوتەوہ
دەست، لە ترسی ئەمجارە بەتوندی لە بەلەمەكەم بەست.
سەیریکی تەوافەكەم كرد دیار بوو، وای نیشاندەدا كەوا
دیسان سەرونخون دەبینەوہ، بۆیە ویستم یەكسانی دروست
بكەم، خۆم قایم كرد، بەلام سودی نەبوو، دیسان
وەرگەرپامەوہ، ئەمجارە، لەجاری پیشو خراپتر. لەبەر ئەوہی
لە ترسی وەرگەرپان توند خۆم لە بەلەمەكەم پەستابوو، بۆیە
ئەمجارە كە وەرگەرپام، كەوتە بن بەلەمەكە و گریسی
بەستنەوہكەشم ئی گوم بوو، بەدەستێك گرانیهكە بەلەمەكە
سەرم كەمتر كردەوہو بە دەستی دووہم ھەر لە گرییەكە

دهگه پام، دوايي دۆزيمه وه، گريکه م، شل کرده وه دهرباز
بووم، نازا بوم، نه مهيشت زۆر بخايه ئي، نه گه رنا ده خنکام!!
پاش نه وه ي قورگم پر ئاوي سوپر ببوو، رزگارم بوو. له و
هموو بينه و بهرده دا، سه غله ت نه بووم، ده ستم له به له مه که
هر به رنه دا که هه لسا مه وه، به له مه که م وه رگي پرايه وه سه ر
پشت و هه وايه کي بيگه ردم به پري سيبه کانم هه لمژي..

له رۆژى ھەشتەمدا، وامدەبىنى، كەمى باران دەبارىت و ئەگەر ببارىت، منى تەنيا و تىنو تىر دەكات و قورگم تەپدەكاتەو، لە ھەورە رەشەكەدا ديار بوو، بەلام لە بەدبەختى من يەك دلۆپەى لىنەھاتە خوارى، كاتژمىر بوە ھەشتى بەيانى، خوشيكرد، بوە سامالىك وەك ئاويىنە، ناچار قومە ئاويكى سوپرى دەريام خواردەو، بينيم تامى ناسايى بوو، دەستى خۆم شكاندەو، كەوا چەند رۆژە خۆم وا ھەراسان كردوو و شىتى قومە ئاويكم و ناخۆمەو..! دەريا شين و جوان بوو، ديمەنىكى رۆمانسى بيگەردى دەنواند، ناسۆكەى لووس و جوان، ھەر زىنەت بوو تەماشاي بكەيت. لەم خۆشیدە بووم، نەورەسيكى پيرم ئى بەدياركەوت، ھاتە سەر رۆخى تەوافەكەم. ئەم نەورەسە پيرە موژدەى نزيكبوونەو ھەم بوو لە وشكانى. نەورەسەكانى جاران، گەنج و بە تاقتە بوون و تاقتە و شكۆيان ھەبوو دوور برۆن و بگەپىنەو، بەلام، ئەم پيرە نەورەسە، دونياديدەيە، دەيزانى دوورناكەو یتەو، زۆر ناچىتە قولايى دەريا.. ماری چاوشين و رەزاسووكەى ھاوپىم بە بىرھاتەو، چۆن، يەكەمىن جار

پېكەوه چووينه سينه ماو زور له نزيك بوو، رووداوى
فيلمكهه بۇ تهرجمه دهكردم، تا دوام بۇ بركات و له بهر من
چوو بووه، كه نيسه كاسؤليك و دعوى بۇ كردم. تا دووره
قهزاو به لا بم. له خودا پارابووه، بمپاريزيت. نه ونده ديقه تى
دهريام دابوو، هر زوو زانيم رهنگى گؤراوه..! نه ويان
شادومانى كردم. به له مكه م، خيراتر بوو، واتده زانى چهند
دهستم له گه له و سه و لم له گه له ده كهن، يان ماتؤريكى
له سه ره..! خيرا ده پؤيشت، تيرث.. وام هزر كرد، هر په نجا
ميلم ماوه بگه مه وه سه رزه وى، دم ناده مى، هله ده ستامه وه
سه رپى ته ماشاى پيشى خوم ده كرد، وام ته ماشا ده كردو دلم
واى ده ووت، هه نوكه هه نوكه گؤپه كان ده رده كه ون، بوئى
ئاوه دانى و به نده ريكي ئى ديت..!

بەشى دەيەم

-1-

شەۋى ھەشتەمىن، ئارەزوۋى ئۈستىم نەبو، لە كاتژمىرى
ئۆى شەۋدا و ھەتا ھەشتى بەيانى نەورەسە پىرەكە لەسەر
تەۋافەكەم بو، دلى خۇم دەدايەۋە بەۋەى پاش كەمىكى تر
دەگەمەۋە وشكانى. وامدەزانى بۇ خاك و خالىكى دياركراو
دەپۇم. بەبى ئەۋەى ھىچى تازەم ھاتبىتە پىش، ھەر ھىچ! بە
خۇپايى، وام ھزر دەكرد. ھەر نەورەسە پىرەكە و گۇپانى
رەنگى ئاۋەكە، وايان دەگەياندى. سەرم بە سەۋلە شكاۋەكە
كردو لەگەل ھىۋاۋ ئەو وپىنانە خۇم لەبىرچوو.

"دەبى ئىستاش... ئاستى رۇيشتىم، لەگەل ھىلى فېرىنى
فېرۇكەكان بى...!" "ئەگەر وا نەبى و تۇزقاليك لامدابى، ئەۋە
يەكسەر دەگەمە كۆلۇمبىيا...!" "ئەگەر بۇ لاي باشووريش
پىچم كرديتتەۋە، ئەۋا خۇم لە كەنداۋى ئەنتىل
دەدۇزمەۋە...!" زەحمەتە بۇ منى تەنيا و ماندوو و برسى و

بئ قیبله نما، ریگا بدۆزمه وه.. زه حمه ته ،به لام وره م هه ر به رز
بوو و خو م سه غله ت نه ده کرد.

نیوه ی شه ویشم به سه ردا هات و روو داوی تازه نه بوون،
ئه ستیره ی جوان، ئاسمانی شینم له گه له و دلم ده کاته وه.
شه مالیش، به کزه فینکه که ی دلشادم ده کات و پیره
نه وره سیش له سه ر سه رمه و جار نا جارئ، دهن دو کیکی
هیواش له سه رم ده دات، وه ک ئه وه ی بزانی، سه رگه ردان و
ویلیم، بویه ئه زیه تم نادات. پپر به دل ئه و نه وره سه م
خوشویست ،ئه وه ی تر که خو اردم برسیم بوو، به لام ئیستا
په شیمانم، چه ندی بلئیت په شیمانم. ! ئه مه ش، ئه وه نده م
خوشده ویت.. ئه وه نده لام پپرۆزه، وه خته قووتی بده م. له گه ل
منا، ده جولا، که سه رو بیده نگ ده بوم، ئه ویش به سته زمانه کر
ده بوو..

به یانی زوو قاچه کانم دریز کرد، ئه ویش هاته سه ر
قاچه کانم، هیدی هیدی دهن دو کی له پیلاوه لاستیقه که م
ده دا. به هیواشی گرتم و هاته ناو ده ستم، وه ک ساوا یه کی
به ناز ده ستم به سه ریدا هینا، گه رچی نیوه مردوو بیوم و
برسیه تی په کی خستبووم، به لام، بیرم له کوشتن و خو اردنی
نه ده کرده وه. به ده رکه وتنی تیشکی خو ری روژی نو یه مم،
به نده که ی ناو ده ستم ئازاد کرد. له شه قه ی بائی داو

رۆيشت.. تەماشام كرد ھەتا لە ئاسۆى چاومدا ونبوو. پشتم
لە تيشكى خۆرە گەرمەكە كرد، پۆرگەكانى پشتم، بە تيشكى
خۆرو ئاوى سویر، زۆر كولا بۆو، بۆیە برینەكان زۆر ببوون،
پشتم ببوہ پارچەيەك خوين و كيم، كە دەستم بۆ پشتم
دەبرد، پارچە گوشت و قەتماغەى لەگەل دەھات، چەرمى
دریژی لی-دەبۆو، لیچی ئى شۆر دەبۆو، دەم نادەمى،
ھەلدەستامە سەرى و تەماشای پشتم دەكردو ئاسۆى
چاوەكانم دوور دەبرد، هیواى موژدەى رزگار بوونم دەویست
بیبینم، بەلام! بەداخەوہ لە چا و ئیشان و ئەزیەت خواردن و
ریشكەو پيشكە زیاتر هیچى ترم چەنگ نەدەكەوت..!

هيوای دوازده سعاته که ی رابردوشم به فیرو چوو! بهیه کجار بی ئومیدو ره شبین بووم. سهد خوزگه م به مردن خواست، بیرم له مردن کرده وه، چۆن بمرم!؟ یان ده بی خۆم بکوژم، یان خۆم بخنکیئم، ناوم له دهفته ری ژیندا سراوه ته وه، ته واو. چاوم له سه ری هک دانا، به خه یال گه یستمه لای هاوپی جوله که که م ماس نسس، کوتا لفرۆشیکی قسه خوۆش و هه رزانفرۆش بوو. له خه یاله که مدا له هوئی باتیک دانیشتبووین، له و هوئه دا، ژنیکی ئه ندام زراقی نازدار، سه مایه کی عه ره بی ده کرد، چه ند چه زی که ییت، له گه ل مؤسیقا که گونجاو بووین. چاک خه یال بیوین، هاوپی که م. زاروه ی کاستیتلیای ئیسپانی ده زانی، چاک له یه کتری حالی ده بووین. له و خه یاله دا بووم و له نا کاو کیسه ئیکی گه وره ی چوارمه تری ته ونی خه یاله که ی پچریم و کاته شیرینه که ی ئی تال کردم، به خه یالیش، وازمان لی ناهینن، ساتی کامه ران بین! ترسیکی کوشنده ی هاویشته دلم، که به رز ده بووه و سه رئاو ده بوو، که رته شاخیک بوو، زه به لاح و گه وره، که نقومیش ده بوو، چه ورپییه که ی له سه ر رووی ئاوه که

جېدەھيشت. دەستىدايە سەولەكەم، ھىچى تر شك نابەم. بۇ
پاراستنى خۇم لە ھەموو مەترىسيەك، ھەر سەولەكەم. ئا كە
مروڧ بىعارو جەربەزەيە، پېش دەمىك ھەزم لە مردن دەكرد،
بېرم لە خۇكوشتن دەكردەو.

ئىستاش ترسى مردنم گەيشتى، عەودالى، خۇپاراستن و
دەستوھشاندىم، ئاي چەند ژيان لە مردن شىرىن ترە..!
كاتيش، ھىدى ھىدى، بەرەو دەرکەوتنى ماسى شاكى كافرم
دەبات.. لەبەر ئەو كەين و بەينە و لەبەر ئەو رووداوانە
ھەلكۆلىنى تۆمارى رۆژىكم لەسەر بەلەمەكەم لەبېر چوو!.
خېرا كلىلەكانم دەرھىناو ژمارەى رۆژىكى تال و چاوەروانى
ترم زياد كرد.!

لقى دارىك، يان پوشيك، له روژانى پيش كاره ساته كه،
له لام هيچي نه ده گه ياند، به لام ئيمرؤ، واته روژى نويه م، زور
ده گه ينى؟! دوينى به خه يال و ورده بيم زورم نه مابوو
بگه مه وه سهر زهوى و رزگارم بى، وا ئيمرؤش به ديتنى لقه
دارىكى سهرئاو كه به ته وافه كه مه وه نوسابوو، زورى دهووت،
هيواي گه ياند، بونى ئەم لقه داره، به هزرى من، نزىكيه له
وشكانى، له كاتى خويدا هه زه تى نوح بالنده يه كى
به ره لا كردو كه گه پرايه وه سهر كه شتیه كه لقى ته پرى
زه يتونىكى له گه ل خويدا هينا بوو، كه هه زه تى نوح ئەمه ي
بينى، بزه ي هاتى و موژده ي دانى، كه وا زورى ان نه ماوه و
وشكانى هه يه..!

له مائه وه، ئيمرؤ قه شه كه مان، دوا نوپى مائئاوايى بو
كردم، پرسه كه م ته واوبوه، له سه د لاوه ليقه وماو و به دب ختم،
به س له وه نه بى، كه وا ئيمرؤ ئەم لقه داره م بو هات، منى برسى
و گه ده وشك و ريخۆله مردوو، وا خواردنى بو هات، سه د
سوپاس و شوكرى ده ویت، لقه داره كه م، تام كرد، تامى تال و

تفت و ناخوش بوو. به لّام! بو من زور بوو، تامی گرنګ نییه،
بوونی گرنګه..

له منی بیکهس و به د به خت و بیھیوا، چی چاوه پری
ده کریت، که سیک به هیوای رزگار بونه، هیشتا خالیکی
نه هاتبیته پیش..! وا چاکه و نویژی مردن بکه م. هیچ
دهروازه و نیگام نه ماوه، بیجگه له نویژی مردن..!

بەشى يازدەھەم

-1-

ھەموو كەسى، ھەر بۇ يادگارى و بىرەۋەرى، يادى كۆن، يادى تال و شىرىنى دويىنى بەبىرخويان دەھىننەۋە، وا منىش، باسكە مەلە و پەلەقازەى مردنى ھاوپىم لويىس رۇنجىفۇم دىتەۋە پىشچاۋ. ئەدى رۇژانى بىھىۋايى و مانەۋەى خۇم بە تەنبايى و ئاۋى سويىرى دەرياۋ برژانەۋەى برىنەكەى قاچم و زۇربونى پۇرگەكانى پشتىم و ۋەرگەپرانى بەلەمەكەم.. ھەموويانم بەبىرخۇم دەھىنبايەۋە، چەندى بگىپمەۋە، تەۋاۋ نابى، ترسى شاكەكەۋ كوشتنى نەۋرەسەكە و زۇرى تر.. ھەموويان، ۋەك فىلمىكى سىنەمايى دىمەنەكانى دىنەۋە پىشچاۋم.

تارىك و روون بوو، كە ھەۋايەكى بەھىز ھەلىكرد، قاچم ژانى زۇر بوو، دەلەرزىم، خۇ منىش مروقم، گۆشت و ئىسقانم، ھەستىم ھەيە ۋابوۋەومرىك بە تەنباۋ و سەرگەردانم، كە رووداۋەكانم بەبىردىتەۋە، زۇرى نامىنى مىشكەم بتەقى..

نيسقانه كانم به ژان كه وتبون، ههستم ده كرد، سه رم له به دهنم
گه وره تره.. كه خوړه لآت، هيليكى ترى ته مه نم راده كيشم و
دهبى چاره نوسم بگاته كينده رى، روژيكى تريش، دى و من
ته نيام و شهيداي وشكاني و مردنم!

لهبەر ژانی قاچم، کهوتمه سهرپشت، ههرچی لیډهکهه،
ههر ژانی ههیه، دریژم کردهوه، ژانی ههر زوره، ویستم
ههلسمهوه سهرپیت، نهمتوانی سهراوسهر بهربومهوه، سهرم
بهه روخی بهلهمهکه کهوت و چاوهکانم زهق بوون، لهگهل ئهه
ژانه قورسهش، کاتم ههر لهبیره، تهماشای سهعاتهکهه کرد،
بینیم، چواری بهیانیه، کاتی تهماشای ئاسویه، تهماشای
دوره. زور تهماشای ئاسوی دهريام کردبوو و هیچم چنگ
نهکهوتبوو، بویه به هیواوه چاوم له ئاسمان گیرکرد، بینیم
رهنگی گوڤراوه، سوور بوه. دهريا سهرمای دهواند. ژانی
چوکم زورتر دهبوو، زوری نهمابوو له ژانا چاوهکانم
دهرپهپیت، بیجگه لهه ژانه، ژانه سهريش هاته سهري،
سهريشم کهوته ژان. ههر ئهوه بوو نهفسم دههات، نهگهرنا
مردوو بووم! چهزم له مردن زیاتر بوو نهک له ژیان. روژگارم
بهس روژ ژماردن و ژان و بیهوايي و شاک و شینی ئاسمان و
ئاوهکهش کهسک بیوو.

بهیانی چهند وینهی گهلاو لقی دارم لهسهه ئاوا بینی،
زانیم هی دارگوینه، بهفیزهوه، گالتهه بهخوم کرد. دوینی

شەۋىش تەماشى سەماكەرىكى غەرەبەم دەكرد، دوینى لە
شارى موبىل بووم! ئەم شەۋىش لە مالمەھەم. لە بۇگۇتا لەگەل
ھەقالەكانمدا، لە قوتابخانە لاسال لە شارى فيلافيشانسو
بووم، ئىستاش زەوى دەبىنم، ئەگەر پىش چەند رۇژى بوایە،
يەكسەر، خۇم دەھاۋىشتە ناو ئاۋەكە و بۇى دەچووم..
واملىھات، ئەو سەرابەى پىشچاۋانم بە دىقەتەۋە بۇى دەچم،
كە دەچم.. نىزىك دەبنەۋە! جارجارىش بە دوورى دوو
كىلۆمەتر دەبىنم.. لەو دووربونە و نىزىبونەدا، رووم
وەرگىپرا.. خۇزگەم بە مردن خواست. دىسان خەيال و
سەرابە! واى لىھات، بە رۇژىش خەيال دەبم، چۇن بەشەو
خەيال و خەونم دەھاتە پىش، واملىھات! گەۋالەيەك ھات و
ئاسمانىشىنى لىگومكردم، لەخۇرھەلاتەۋە، خۇشمويست،
لام پىرۇز بوو، لە شەۋدا دەترسام، بە رۇژ باشترم، گەرمەكە
قەيدى ناكات! نىگەران و بىزارم، شەو تارىكى و نامۇيى،
رۇژىش ژانە پىشت و زورانەۋەى پۇرگەكان. سەد لەعنەت لە
بەدبەختى و چارەپەشى خۇم! خۇزگە پارچە پارچە بومايە و
ھەر پارچەيەكم كەوتبايە لای ماسيەك، نەك توشى ئەم
نارەھەتتە بوومايە..!؟

بۇ سەرىنە رەقەكەم گەپام، باشە! سەرىنم بۇچىيە، خۇم
خەو ناچىتە چاۋانم، سەۋلەكەم شل كىردەۋەو سەرم پىكرد،

كاترژمير بوه پيئنجى بهياني، بهم كازيوهيه زانيم وينهكان راستن و زهوييهكى كهسك و دريژ له روخي دهريادا دياره. دلشادو كامهران بوم، له خوشيا شاگهشكه بووم وهك نهو كاتانهى كه گلويى فروكهكانم لى دياربوون، كه نهورهسهكهه ميني، كه بينيم رهنكى ناوهكه گوپراوه.. ناي نهگهر دوو هيلكه و پارچهيهك گوشتم له پيش دهبوو، ناي نهگهر گلاسيك شيرم لهبهردهما دهبوو..!

كهسكاييهكه، ههردوو كيلومتر له من دوور دهبوو، سهولكههه دستمدايه، بهلام! من برسى و ماندوو سهوليكيشم شكاوه! نهدى ژانى ناولهپم، ژانى پشتم، خو من ههر دهرديكم نيبه..! بهلام، كۆلم نهداو بههيزهوه تاقهتم دايه بهرخوم و بهرهو پيشهوه چووم.

به سهولته شكاههكه وشه ماله فينكهكه، كه مي
چوومه پيش، كه دهچوومه پيشتر دارگويزهكان، گه ورهتر
دهبوون.

"داخي گرانم" گهر دوو سهولهكه نهفه وتابايه، ئيستا
خيترتر دهرويشتم "رويشتن بهيهك سهولي شكاه وور
زهحمهت بوو.

كه زورتر رويشتم، توشي بهردهلاني بووم، كه قره تيژ و
تيشي دم تيژ، بويه به ناچاري خووم له بهلهمهكه ههلدايه
خواري و بهلهمهكهم جيپهيشتم، مني برسي و ماندوو، دهبي
دوو كيلومهتر بهمهله بېرم، پيشتم دهزوريتهوه، چوكم ژان
دهكات، بهلام دهبي مهلهبكه!! كه ناو به پيشتم كهوت، ههموو
پورگهكان كهوتنه ژاني زورتر، كه كهوتمه مهله زورتر
ماندوو بووم!! بهلام ههستمكرد، وا بهرهو زهوي وشكاني
دهچم.. لههيووا نزيك دهبمهوه.. كراسهكهه له بهر كردبووهو له
پيشتم بهست بوو، قهيتاني پيالوهكهشم توند بهست بوو بويه
ههردووكيان ئهركيان گرانتر كردم.. لهو تهنگاوييه،

زنجیره‌کە‌ی مە‌م خە‌ریک بوو دا‌کە‌نری، بە‌لام، چا‌پوکا‌نە بە‌دە‌مە‌م
گرت‌مە‌وه. وه‌ک ش‌ییتی، مە‌م لە‌دە‌ریا دە‌نا، بە‌لام دە‌ر‌و‌یشتم،
ترسی ئە‌وه‌شم بوو، ئە‌وه‌ک ش‌ه‌نگ‌م لە‌بەر ئە‌م‌ینی و پ‌ه‌کم
ب‌کە‌ویت، بە‌لام، هی‌وای ترم ئە‌ما‌وه، بی‌ج‌گە‌ لە‌ مە‌له‌کردن.. خ‌و
بە‌له‌مە‌که‌شم دو‌ور کە‌وته‌وه.. دا‌ری‌کم لە‌دە‌ست بوو ه‌ه‌ردو‌و
سە‌ری پی‌یس..!

به‌شی دوانزدهم

چاره‌که سه‌عاتیک بوو مه‌له‌م ده‌کرد، به‌قسه‌ی خوّم یه‌ک
کیلوّمه‌ترم بپړوه، زه‌ویم، ئی‌به‌ده‌رکه‌وت، جوان‌جوان
دیاریوو، بپروام کرد ئه‌مجاره‌راستییه، تیشکی هیوام بینی،
دلخوش بووم، تیشکی خوّر ده‌تووت زیږه‌له‌نیو‌گه‌لاو‌لقی
دارگوږیزه‌کان خوئی نیشان ده‌دام، زانیم گوږیزه‌کان، دارگوږیزی
هیندین، گوندو ئاوه‌دانیم بینی، هی‌دی هی‌دی، خانوبه‌ره‌م
بینی، بوه بیست ده‌قیقه‌ی ته‌واو‌وا مه‌له‌ده‌که‌م، زوّر ماندوو
بووم، بپروام به‌خوّم هه‌بوو، هی‌زم دایه‌به‌رخوّم و ملماناو
رانه‌وه‌ستام.

نیوه‌ی ته‌مه‌نم له‌دهریا سه‌رفکرد، قه‌ت وه‌ک ئی‌ستا،
هه‌ستم نه‌کردوو ه‌که‌وا مه‌له‌وانزانی چاکم و مه‌له‌وانی
پیرۆزه! ئیم‌پرو نۆی ئاداره، وا نزیکت‌ده‌بمه‌وه،
دارگوږیزه‌کانی گه‌وره‌تر دیارن، هه‌ستم ده‌کرد، تیشکی خوّر
ماسولکه‌کانی ده‌ستمی به‌هی‌زتر ده‌کرد! ئاوی دهریاش
شیرین تر ده‌بوو. له‌وه‌ده‌ترسام، ئه‌و هه‌موو رهنج و کوښشه‌م

بەفېرۆ بچیت و تاقەتم نەمینی و پەکم بکەویت. بەلام خۆش
بەختانە، هیژم ھەر مابوو، دەچومە پیش و دار گوێزەکان
قەبەتر دەبوون.

کەمیکی تر رویشتم، ویستم تاقی بکەمەو. بزانم قاچم
بەر لمی دەریا دەکەویت و پییەکانم دەگەنە بن ئاوەکە!!
بەلام، دیار بوو، هیشتا قول بوو هیشتا چوونە پیشەوہی
دەویت، تاقەت و مەلەوانی دەویت. دارستانی چرو سەوزایی
زۆرم ئی دەرکەوت، دوو جاری تر، ویستم لەسەر پییەکانم
راوەستم.. دواجار، پاش دە روژ، راوەستام! قاچم بە خاکەوہ
نوسا..! راوەستام! قاچم بە لم و قورپی دەریا کەوت. رویشتن،
بە رووی شەپۆلا بو منی ماندوو و بیزار ئاسان نەبوو،
کاریکی قورس و ئەرکیکی گران بوو.. پانتۆل و کراسەکە
بەرم و مەدالیاکە دەمم و ئەزیەتی پیلاوہکەم. ھەموویان،
کارەکیان زەحمەتتر دەکرد، خۆ ئەگەر، زوو خۆم رووت
کردبایەوہ، زۆر باش دەبوو، بەلام! دیارە ئەگەر مروژ لە
گەرۆوی مەرگیشدا بی، ھەر شەرم دەکات و حەز دەکات ھەر
پۆشتە بی..!

زۆری نەمابوو لەخۆیچم، ئاو تا پشتمنم ھات، بۆیە بە
ناچاری دووبارە کەوتمەوہ مەلەوانی ھەتا ئاستی ئاوەکە
گەیشتە رانم.. ویستم غار بەدم، ویستم شەقاری گەورە

باویم.. بەلام ھېشتا، ئاۋەكەى تەۋژمى بۇ من ھەبوو.. خوین
لە چۆكم دەھات، بن نینۆكەكانم پېر قوم ببوون. ھەموو
شتەكانى پېشم دەسوپان، زەوى، دار، ئاۋەكە، وام ھەستکرد،
دەیانەوئیت قووتم بدەن، بەم دوا دوايیە، خەرىك بوو،
داۋەشیم! بەلام، دیاریوو، خەون و تارمايى بوون و لە ئاكامى
ماندووېونا دروستبوون. بەھەرھال! لەسەر دەست و لەسەر
چۆكان خۆم گەیانده سەر زەوى گشت گیانم خوین بوو،
شەكەت و نیوہ مردوو، ھیمن و مات
لېكەوتم و بیرم لە ھیچ نەکردەوہ.

نەمدەزانى پەنام بۆ كیندەرى بردییه، بە ئارەزوو و
ویستی خۆم نەبوو. كپ و سەرسام و ئەبلەق ببووم! كزەى
شەمال دارەكانى دەھەژاند، یارى شەپۆلى دەریاشم ئى نزیك
بوو. ھەر ئەوئەندە بوو سەرم دەجولاًو چاوم دەگىراو
چواردەورى خۆم پشكنى، بینیم، لە دورى بیست مەترىك
پەرژینیكى بە سیمی سەرتیژ دیاریوو، پچكۆلەیهكى بارىك و
پاشماوہى چەند گوژزىكى شكاوم بەدى كرد، خو ئەو
شتانە، بۇ من ھیچ بايەخیان نییە و كارم پىيان نییە، بەلام بۇ
من زورى دەگەیانده، ئەویش نیشانەى بوونى ئادەمیزادو
ژیانە..!

كاترژمير گه‌يشته شه‌شى به‌يانى، هه‌ر ده ده‌قيقه ده‌بوو
پالم دابووه، هه‌ندئ گويژى هينديم ديت، به‌خش خشوکه
بويان چوم، گه‌يشتمه دارىک و پشتم به داره‌که‌دا، ده‌ستم بو
گويژى هيندييه‌که دريژکرد، ده‌ستم گه‌يشتى و هينام.
هه‌لگيپرو وه‌رگيپرڻم کرد، وه‌ک نه‌و ماسيه‌ى که‌وا پينچ روژ
له‌وه‌وپيش له‌ناو ده‌ستمدا بوو، گويم له‌ قله‌قلپى ناوى
گويزه‌که بوو، گويم له‌ ناوه‌و زوريشم تينووه‌و نه‌وه‌ش زورتر
شه‌يداي ناوى کردم و زياتر تينووبووم، نه‌و گويزه سئ کونى
هه‌بوو، ناويشى تيدايه و تامه‌که‌شى خوشه، به‌لام شکانى
گويزه‌که ته‌ورداسيکى ده‌ويست، منيش له‌ کليله‌کان زياتر
هيچم شک نه‌دبرد، نه‌وه‌شم ده‌زانى شکانه‌که به‌و کليلانه‌ش
نه‌ده‌کرا، واته‌ گويزه‌که، بو من هيچ..! بويه به‌ ناچارويه‌وه
فريمداو نه‌ويش بو ناو ناوه‌که غلوربووه‌و شلپه‌ى هات..!
له‌ دووره‌وه، سه‌گوه‌پري ده‌هات، گويم قوراخ کردو زه‌ينم
بو لاي ده‌نگه‌که راگرت، له‌ناکاو تيشكى زيويى ده‌رکه‌وت،
چاوم به‌ تيشكى که‌وت، ته‌ماشام کرد، بينيم، تيشکه‌که‌هى
جاميکى نه‌لمنيؤمى سه‌رشانى کيژيکى ره‌شه، سالدانه
سالدانه ده‌رويشت.

ده‌هات و منى نه‌ديبوو. له‌ دووره‌وه ته‌ماشام کرد، په‌له‌م
بوو، زوو بزانه‌ ئيره‌ کينده‌رييه، ويستم له‌ ئاکارى نه‌ودا

ناوچهکه بناسم، پرسیم! خه لکی جامایکا، ئه رخیل و هه موو
خه لکی دوورگه کانی ئه نتیلیم هیئایه وه پیش چاوی خۆم..
ده بی ئه وانه چ میلله تیک بن!؟ چ زمانیک تیگه ن! ده بی له
ئیسپانیه که ی من بگه ن، خۆ ئه گه ر له ئیسپانیه که م حالی
نه بیئ، ئه وایه کسه راده کات و ده پوه ویته وه و ئه و هه له شم له
کیس ده چی...! من که لکی هیچم نییه! وه ک مه لوتکه م، که لکی
جولانه وه م نییه، به ئینگلیزییه کی ره وان بانگم کرد.. وتم،
هیئپ می...! ئه ویش به زه قی ته ماشای کردم و هاوارم کرد،
هلۆهلۆ.. هلۆ.. دیار بوو، دوودل و سه رسام بوو، لای ئه و
عه نتیکه بوو، بپروای ئه کرد، رایکرد، هه لات، دوورکه و ته وه و
دیسان به ته نیا مامه وه.. ته نیایی..!!

هه ر ئه وه نده بوو هه ناسه م ده هات، بیه هوش که وتم و له
په نا داره که هانکه هانکم ده هات، گویم له سه گوه ری بوو، خۆم
قیتکرده وه هه لسه م وه سه ری و به هیزی ده ستم خۆم
راگرت. نیگام ئاراسته ی لای سه گوه ره که کرد، یه ک دوو
ده قیقه راوه ستام، که م که م، سه گوه ره که نزیک ده که و ته وه،
زانیم بوئیان کردوه، ده هاتن. ماوه یه ک، که شه که هیمن بوو،
هیچ ده نگه نه ما، بیجگه له گفه گفی با، هیچ ده نگه
نه ده هات، ئه بله ق ببووم، چاوه کانیشم نه ده تروکاند، ئه و ده مه
کورتهم به ته مه نیکی دریز زانی، هه ر نه ده ره ویشتم. له ناکاوا!

زهلامیکی دریژو سهگیکی لاواز و کهریکم لی پهدابوو.
 زهلامهکه، تفهنگیکی لهشان بوو، سهیری کردم. سهگهکش
 ههر بۆ لام دههات. ئهویش تفهنگهکهی لهشان کردهوهو
 لهبهرخۆمهوه وتم: لهههر شوینی بم، تهنیا له کاریب نهیم، به
 ئیسیانی دواندم و پییم وت، یارمهتیم بده، چاوهکانی
 نهتروکاندو ههر تهماشای دهکردم. دیار بوو تووپه و پق لهدل
 بوو، زۆری نهماوو، گوللهیهکم لیبدات و بمکاته قوربانی
 گوللهیهک، سهگهکهشی دهیلیستمهوه، نهمدهتوانی دووریشی
 بخمهوه، تاقهتی ئهوهشم نهبوو، چوغهیهکیشی لیبکههم.
 دووباره، داوای یارمهتیم لیکردهوه، ئینجا قسهی کردو وتی:
 -چیت بهسهرها تووه...!

ئهو دهیویست به ناسانی ژان وکویرهوهری ده رۆژهکهمی
 بۆ یاس بکهه. بۆیه ههر ئهوهنده بوو نوزهم دههات وتم:
 -من لویس ئهلیخاندرۆ فیلاسکۆم، من دهریاوانیکی
 پاپۆری کالداسم. من له رۆژی(28)ی شوباتدا کهوتومهته ناو
 دهریا..!

وامزانی یهکسهه پریم دههاتی و له باوهشم
 دهگریت، وامدهزانی کهس نییه ناو و ناو نیشانم نهزانی، کهس
 نهماوه، ههوالی منی نهبیستی.. وامزانی به گهرمی له
 ئامیزم دهگریت. دلۆقانه بۆم دهسوتیت..! بهلام، ئهو هیچ

خۇي شىلو نەكردو سەگەكەشى لە من دوور نەخستەو،
تەنگاۋ بووم، دەمويست، سەگەكەي چىتر برىنى قاچم
نەلىسىتەو، ئەويش بە ساردى و بەسەرى لموزى وتى:
- تۆ دەرياۋانى گواستەو پەلەوهرىت، ئەوانەي
پەلەوهرى گۆشت خۆر و بەرازيان دەفراند و ئەو سامانە
گرنگەي ئىمەيان دەدى. "منىش وتم":
- نەخىر! پاپۇرى ئىمە، پاپۇرەكەمان، كالداس تايبەتتە
بە چەك و تەقەمەنى؟! كە ئەم قسەيەي بىست، تەنگەكەي
دەستى لە شانى كردهو وتى:
- دەچمە شۆستەي بەندەرەكەو پىويستم بە كلافەكە
سىم ھەيە، ھەركە گەرامەو ھە يارمەتتە دەدم. وامزانى ئەم
ھەلەشم لەكىس دەچىت، بۇيە پرسىم:
- دەگەپىتەو.. دەگەپىتەو!
- دەگەپىمەو "وئامى دامەو"
بەزەيەكى ھاتى و كەرەكەي داىە پىش خۇي و رۆيشت،
ھەتا رۆيشتىش، سەگەكەي ھەر خەرىكى من بوو...
- دوا پرسىيار، زەحمەت نەبى.. ئىرە كىندەپىيە.؟!
+ "ھەر بە رىگاۋە" وتى: ئىرە، كۆلۇمبىيايە!

به‌شی سیانز ده‌هه‌م

-1-

ده‌ستم له گه‌پانه‌وه‌ی ئه‌و پیاوه شوش‌ت، که گف‌تی
گه‌پانه‌وه‌ی دامی، وتی، ده‌گه‌پ‌یمه‌وه‌و یارمه‌تیت ده‌ده‌م، هه‌ر
نه‌گه‌پ‌ایه‌وه، هه‌ر هیچ نه‌بی، سه‌گه‌که‌ی لی‌م پاس بکات و واز
له لیستنه‌وه‌م بی‌نی. ! سه‌گه‌که، که له خوین و کی‌م و ته‌پ‌ری
برینه‌کانم، تی‌ری خوارد، دوورکه‌وته‌وه، له‌دیارم و له‌سه‌ر
قوونان هه‌لتوروکاو کلکی بۆم ده‌جولاند.

پاش چاره‌که سه‌عاتیک، خو‌ی و ژنه ره‌شه‌که، دیار بوو
خیزانی بوو، گه‌پانه‌وه، باش بوو، که‌ره‌که‌یان پی‌بوو.
پرسیاری لی‌کردم، که‌وا ده‌توانم هه‌لسمه‌وه، ده‌توانم برۆم،
لینگم ئه‌رز ده‌گری.؟! منیش، ره‌زای خو‌م گران نه‌کردو وه‌لام
دایه‌وه، ره‌نگه، کو‌شش ده‌که‌م! هه‌لسامه‌وه، ویستم برۆم،
به‌لام له‌به‌ر بی‌هیزی سه‌راوسه‌ر که‌وتم، که زانییان شه‌نگم

ئىيە، دەستى گرتىم، ھەردووكيان، خۇي و خىزانەكەي، منيان
ھاويشتە سەرپىشتى كەرەكە و سواريان كردم.

دە رۇژ بى ئا و ھەوا بووم، دە رۇژە تىنومە و بەرگەم
گرتبوو، بەلام ئەو دەمەي لەسەر پىشتى كەرەكە بووم، لەو دە
رۇژە زۇرتەر شەيداي قومى ئاوى خواردنەو بووم. زۇر بى
شەرم، داواي ئاوم كرد. داواي ئاوى گويزى ھىندىم كرد،
داوام كرد گويزىكم بۇ بشكىنن، گەرچى ئەو وتى، بەداخەو،
تەورداسم لا ئىيە، بەلام راستى نەدەكرد. خۆم بينىبووم،
تەورداسىكى بە كەمەرىيەو شۆركردبوو. من وامدەزاني،
ئەگەر گويزىكم بۇ بشكىنن و ئاوەكەي بخۆمەو، ئىسراحت
دەكەم و پىر بەدل دەلىم ئۆخەي. كە دوو كىلۆمەترىك
رۇيشتىن، بۆم روون بوو، كەوا ئەو لەبەر تەندروستىم ئاوى
خواردنەو ناداتى، ئەو واى بە باش دەزاني، دەبى پزىشكى
بىريار بدات. ئەو دەيزاني، خواردن و خواردنەو بۆ من رەنگە
باش نەبى و سەخلەتم بكات..

زانىم كەوا لەلاي ئەوان پزىشك ئىيەو دەبى بىمگە ئىنتە
شارى سان خوان دى ئوراي، ئەم شارەش، دوو رۇژە رى
دوورە! پاش رۇيشتنى نىكەي نىو سەعات، لە قەراخ
خانويەكى دارى سەر بە چىنكو منيان داگرت، لەگەل دوو
ژنى تر، ھەلىانگرت و لەسەر جىگايەكى پاك و خاوين

دریژیان کردم. جامیک شلهی گهرمیان هیئا، به دهستی،
ژنیکیان، دلۆپ دلۆپ له دەمی کردم، به خواردنهوهی و
گهیشتنی ئەو شلهیه بۆ ههناوم، کهمی هیزو مهزاجم هاتهوه
سهرخۆ، تیژیوم، ئارهزووی چیترم نهما. که بهسههاتهکه
ههندیك گێپرایهوه، دیاربوو، هیچیان نهبیستبوو،
نهیانزانیبوو، من خنکاو، هیچیان لهو کارهساته جهرگپه
نهبیستبوو، ئەمهیان دلتهنگی کردم.

ئەو ژنەى دىلۇپ دىلۇپ ئاوى لە زارى دەكردم، لە دەمى دامەو، كە چىتر قسە نەكەم، كاتى ئەو نىيە! ئاوكەت بخۆرەو. قسەكانت بۇ دوايى، بۇ رۇژىكى تر هەلگەر. كە بۇنى چىشتم كرد، ئارەزووى خواردنم لا دروستبوو، بۇ پاروويەك خواردن، زۇريان ئى پارامەو، بەلام! وتيان: تا دكتورى تەماشات نەكات، ناكرى، زادى بچىتە هەناوت، نابى! تا پزىشكى دىلىيات نەكات، بىجگە لەو شلەيە، هىچ ناخويت. رۇژ درەنگ داهاات و پزىشك هەر نەهاات. داماسو ئىمتىلا، ئەو پىاوهى منى هەلگرتەو، چوبوو بۇ شارى مۇلاتۇس و ناگادارى پۇلىس و لىپرسراوانى كردبوو، ئەوانىش هىچيان نەزانىبوو، وەك زانىم، رادىوشيان هەبوو، بەلام كەسى و ايان نەبوو، گوئى لە هەوالەكان راگرىت و زەوقى بىستنى هەواليان نەبوو، ئەگەرنا خۇ هەموويان بە كۇمەل لە رادىوكە كۇدەبوونەو.

مفەوەزىك و شەش پۇلىس بۇ رزگاركردن و بردنم هاتىبون، ئەودەمى ئەوان لە مولاتۇسەو گەيشتن، من چاك

خەوم لېكەوتىبوو، ئەو دەۋردە رۆژە ۋا نەخەوتووم، بەلام،
ئەوان ئاگادارىيان كىردمەۋە ھەلىانگىرتىم، زۆرم لا ناخۇش بوو،
لەبەر ئازارەكانى ھەموو گىيانم، ھەزم نەدەكرد بىجولئىمەۋە.
رووناكى لايتەكانى دەستيان، تىشىكى فائۇسەكان،
چاويان دەزوراندەۋە، خەلكىكى زۆرىشىم لى كۆبۇۋە، چ جا
ئەوانەى بۆ رىزگار كىردىم و چاۋدىرىم ھاتىبون، يان ئەوانەى
ھاتىبون تەماشام بىكەن، لە قەرەبالغىيەكە كەمى تەنگەنەفەس
بووم، پىشوم سوار و دلتەنگ، ۋەخت بوو بىخىكىم.
دىسان رۆيشتم، ئاى منى بەدبەخت و چارەپەش، دوازە
رۆژە ھەر دەپۆم، ھەر بەپۆۋەم، ھەر دەپۆم و نازانم لەكام
مەنزىم و كەى دەگەمەۋە دوا مەنزىل!

به ريگايهكي سهخت و ههراز و نشيودا منيان برد.
لهسه تهختهداريک منيان بهرز پاگرتبوو. ههشت كهس منيان
لهسه شانيان داناوو، ههردوو كهسي لايهكيان لهسهشان
بوو. زورم گهرا بوو، له گهرمي و رووناكي لايته و
فانو سهكان بيزار بيووم، ئهدهي نارهحه تيم لهسه ئهه
تهختهداره، دياره بهختي من وايه، لهسه تهختهداريک بو
سه تهختهداريكي تر، هه دهروم..! وامدهزاني لهناو
زيندانكي تاريك و تهسكدام و ئازار دهدريم، هه نيو
سهعاتي، ئه ههشت كهسه دهگوربان و ههشت كهسي تر
دههاتنه بن دارهكهو ديسان دهرويشتين. ئهوهيان، باش بوو
پارچه كيكي سوپرو ئاويان دامى. بهم غهلبه غهلبه، بهم
سوارو لهسه شاننه، ههشتي بهياني گهيشتينه شه قامه كاني
شاري مولاتوس. خهلكيكي ئهوهنده زور بو ديتن و پيشوازي
هاتيوون به سهه مفهوهزو پولييس خهلكهكه په رتهيان
پينه دهكرا..!

ھەر بابايە دەھاتە پيئش و ريگاكەشييان دەبەست.
مولاتوس، شارپكى بچوكى ماسيكرانە، شەقامەكانى تەسك و
باريك و تەنگەبەرن و ھەواى كەم بوو، منى ماندوو و
نەخۇشپيئش.. خەلك ھەردەھاتن. دەھاتنە تەماشام! لە شارى
مونتيريا بۇ ھاتوچۇ ھەفتەى دووجار فرۆكەيەك دەھات و
ھەوال و كالو پيويستىەكانى بۇ دەھيئان، بۇيە ھەوالى من بۇ
مالەوھ و ھەوالى مالەوھش بۇ من، دوا دەكەويئت، من
چاوپروانى ھەوالى مالەوھم بووم، لە جياتى ئەوھ، خەلك بۇ
ديئتم دەھاتن، دەستەيەك دەھاتە پيئش و نيگايان دەكردم و
جيگاكانيان دەگۆرى و دەكشانەوھ و دەستەيەكى تر دەھاتن..
مزيان لەسەر ئەرزەكە داناو خەلكەكەش بۇ ديئتم پريزيان گرت.
دوو سال لەمەوپيئش لە شارى بۇگوتا، بە پەنجا سانتفؤس
خەلك بە كلؤفەوھ دەھاتن بۇ ديئتى دەرويشيك، كەوا ماوھى نۇ
رۇژە لە قەفەسيكى شووشەيى داخراو ژيابوو، ئەويش بى نان
و ئاو ژيابوو، بۇيە ببوھ پالندان و قەرەبالغىيەك ئەوسەرى ديار
نەبى، وا ئيستاش منى دە رۇژ لە دەريا ژياوى بى خۇراك و بە
ئەشكەنجە رزگارم بوھو خەلكيش، يەك لە دواى يەك، لە دوورو
نزىك، بە پەلە دىن بۇ ديئتم، بەلام، جياوازييەكەى ئەوھبوو،
خەلكەكە، بە خۇپايى تەماشايان دەكردم. كەسيش نەبوو،
بليت دابەش بكات و پارە وەرگريئت، ئەگەرنا، بازارم دەبوو..!

لەسەر ھەمان تەختەدار، منیان گواستەوہ بۆ شارى سان
خوان دى ئوریا، ئەمجارە، لەم ھەوارەدا، بېنەرۆ خەلک زۆرتەر
بوون، شەش سەد کەسک دەبوون...! منال و پیر، ژن
،پیاو،گیاڤەوەر،کەر، گاو گۆلکیشیان.. ھاتن! بەو ریکایەدا
یەك رۆژ رۆشتین، ھەر خەلک بېنى. پیاو سوارم بېنى. کە
خەلکەم دەبېنى، خەلکى لەش ساغ و تەندروستی باش و
چوست، دەبوژامەو، کەیفم پیاو دەھات! بېگومان،
ھەموویان تیرۆ پۆشتە بوون، ھەسوودیشم پیاو دەھات.
لەناو ئەو ھەشاماتەدا، دەنگى موسیقایەکم گوی لېبوو،
رادیویەك بوو، کە دەپۆشتین، دیاربوو، دلۆپە ئاوەکان و کیکە
سوێرەكە، زەوقى خواردنى لا دروستکردبووم، بۆیە زۆر ھەزم
چووبوہ خواردن....!

کە گەشتینە ناو شار، چیم بېنى، لافاوی خەلک، ھیرشیان
ھینا، شاریان چۆلکرد.. ھەموویان بۆ دیتنم ھاتن.. ھاتنە
پیش! دکتۆر ھەرتوگومیر، کە جەستەمى پشکنى و جوان و
ورد تەماشای کردم، بزەيەكى ھاتى و موژدەى لەش ساغى
دامى.. فېرۆكە پراوەستابوو، فەرموویان لیکردم و وتیان، بۆ
مالەوہو بۆ پاوہشى مال و منالەكەت بفرە.. فەرموو..

بەشى چواردەھەم

-1-

دە رۆژى مانەوھەم لە ناخى دەرياو لە پاناىي ئاسۆ
بەرىنەكەى، تەنياو سەرگەردان، بى ئاو و بى خۇراك بوو،
منى كرده پالەوان، خۇ ئەگەر خواردن و قىبلەنما و قولايى
ماسىگرتنم لايايە، يان ھەر چەند پاروھ زادىكم لە لايايە،
ئەدەبوومە ئەو پالەوانە! ئەو شەرە سەرەيەو بەرگرى و
دەردەسەرييە بۆ ئەوھ نەبوو. بىمە پالەوان، بەلكو بەس بۆ
ئەوھ بوو ئەمرم! رزگارم بى! لىم دەپرسن، رات چيە، ئىستا
تۆ پالەوانى..!؟

بەوھ سەرسام و شاگەشكە دەبووم، پالەوانى چى؟. من
ھەر پياوھكەى جارنم، پالەوانى چى..! پالەوانىكەم
ئەوھندەيە، ئىستا چۆكم ژان ناكات. پشتم ناھىشيت، ھەر
وھك جارنم، ھىچ نەگۆراوم. برادەرە دلسۆزەكانم بە چاويكى
تر سەيريان دەكردم. منيش رق و بىزم لە چاوانيان
دەخويندەوھ..! من لە ژياندا ھىچ رۆژى، قەت! ھىچ ناخەزو

دوژمن و نەيارم نەبوو، ئەى ئەم خەلكە بۆ وام تىدەگەن.. بۆ؟! زۆرىش كۆششم بۆ ئەوە كرد، ھەموويان، ئەوھيان لەبىر بچىتەوھ كە من پالەوانم! بە ھەموو لايەك، واينكرد ناودارىم، خەلك ھەر بۆ دىتتم دەھاتن.. نەك تەنيا لە شارەكەى خۆم، لە شارەكانى ترى ولات، لە ھەموو جىھان، دەھاتن، رۆژنامەنووسى زۆر ھاتن، وینەگر، ھەوالنىرى ئاژانسەكان، ئاخافتنيان لەگەل كردم، وینەيان گرتم، ھەر بە غار دەھاتن، بەپەلە بوون، واين دەزانى گەنجینەيەكى بەنرخيان دۆزىوھتەوھ. واى لىھات، دەرگاوان و پۆلىس و دەستەلاتدارەكان خەلكيان بۆ دىتتم قەدەغەو سنووردار كردو بوارى ئاخافتن و دیدارو وینەگرتنم كەم بۆوھ.. منىش بەوھيان، بەم كارە، سەرسام بووم، بۆچى؟! من ھەر پياوھكەى جارنم.. ھەر ئەوئەندەم ھەيە، دە رۆژ لە دەريا بە تەنيا بوومە و ئىستاش ھاتومەتەوھ، تەواو، ئەوھيان چى تىدايە! بەلام، ئەوان بە شتىكى تريان لە قەلەم دەدا، وەنەبى كەسى منى نەدىتتى، پاش ئەوھ، ھەرچۆنىك بوو، بە فىل و بە ساختە، دوو رۆژنامەنووس ھاتن، خۆيان گەياندمى، يەكەميان سمىل زلىك بوو، نزيكەى پەنجا وینەى گرتم، دروھمىشيان، خۆى كردبووھ دكتورى دەروونى و والىم بەژوورى كەوت.؟!

دايك و باوكم و پزىشكەكان و برىنپىچەكان و ھەندى
پاسەوانى تايبەت، بىجگە لەمانە، كەسى تر بۆى نەبوو سەرم
لەبىدات و بىمدوینى و پرسىارم لەبىكات..؟!
رۆژىكىيان، پزىشكىكى گەنج، بلووزىكى سىپى لەبەر بوو،
چاويلكە لەچا، لىم ھاتە ژوورى، ئەفسەرهكەى دەرگاگەم،
داواى ناسنامەى لىكرد، ئەویش گىرفانى گەپرا و تى:
بىمبوورە، ئىمپرو، چ بەلگەنامەم ھەلنەگرتوو، ئەویش پايپىچا
بۆ لای بەرپۆه بەرى نەخۆشخانەكە، پاش گاقىك گەپرانەو،
ئەفسەرهكە و تى، ئەم پزىشكە، بۆى ھەيە ماوھى يەك چارەكە
سەعات لە گەلتابى ئەو وتوئىژى نەفسىت لەگەل دەكات،
پسپۆپى دەروونناسىيە، لە بۆگۆتاو تەشرىفى ھىناو. بەلام
گومانم ھەيە، رۆژنامەنووس بى، وا دەزانم ھەر ئەو و خۆى
گۆپىو، منىش لىم پرسى، جەنابت، چۆن دەزانى ئەو
مامۆستايە، رۆژنامەنووسە..! پزىشك نىيە!؟ لە وەلامدا و تى:
پزىشكى دەروونى وا باو، سەماعەى پزىشكان ھەلناگرىت..
ئەو سەماعەى بە مىلى شۆپکردۆتەو و گوايە پزىشكە..!
بەلام، زىرەكەو بە قسەكانى خۆى بەرپۆه بەرى

نەخۇشخانەكەى قايىل كىرد، با يەك چارەكە سەعاتىك
بىمىنىتەوہ..!

منىش بىروام نەكرد پزىشك بى! بە رۇژنامەنووسىش
نەدەچوو، فەحسى كىردم، ھىچ قسەى لەگەل نەكردم، وىستى
فیل لە ئەفسەرەكە بكات، تا بە تەنیا جىمان بەیللى، داواى
لاپەرەيەكى سىپى كىرد، بەلام! ئەفسەرەكە لەو زانائىر بوو،
خۇى نەچوو دەرى، بە پۇلىسىكى وت، كەوا پارچە
كاغەزكى نوسىنى بۇ بىنى، داواى لىكردم، وینەى پاپۇرىك
بكىشم، منىش بەجوانى وینەكەم كىشا، لە كۇتايىدا وتى:
فەرموو ئىمزاى لەسەر بكة، داواى وینەى خانوئەكى
بجوكى كىرد، منىش وینەكەم كىشا، دارمۇزىكم لەگەلىا كىشا،
وىستى پرسىارى بكات، بەلام ئەفسەرەكە، قسەكانى پىپىرى،
ئەویش فەحسىكى تىرى كىردمەوہ وینەكەى بىردو رۇيشت،
بەلام لە كاتى مۇلەتدراو زۇرتىر نەمايەوہ.

بەيانى زوو لە رۇژنامەى ئەلتىمبو وینەكەم بلاوكىرابوۋە و
نىشانەيەكى لە ناوہپاستى پاپۇرەكە كىردبوو، گوايە من لەوئ
راوہستابووم، بەلام من لە داواى پاپۇرەكە بووم، نەك
پىشەكەى.

بە رىپۇرتاژەكەى پزىشكە رۇژنامەنووسەكە، ھەوالى
مەسەلەكەم چاك پەرت و بلاوبۇوہ، خەلك بە گشتى لە

مەسەلەكەم گەيشتن. كە لە فرۇكەخانەى بۇگۇتا دابەزىم،
سەرۇك كۆمار، يەكەم پېشوازيكەرم بوو، دەستە دەستە
گەورە لىپرسراوان و پياوماقولان ھاتببون، سەرۇك ويستى،
گفتى ئەو ھەم ئى وەرېگىت، كەوا دەگەرېمەو ھە كارى دەرياو
پلەى ئەفسەرىشم دەدەنى، كۆمپانىياى دروستكردى
كاتژمىرى دەستى، پىنج سەد دۇلارى خەلاتكردم و
بلاوكرايەو كەوا، كاتژمىرەكەى دەستم لەم گەشتە سەختەدا
يەك چركە دوا نەكەوتووه، ھەرۇھا كۆمپانىياى دروستكردى
پىلاويش، دوو ھەزار پىزۇسى دامى، وتيان، كەوشەكەى ئەو
لەو ماوھىدەدا، بەقەد نووكە دەرزىيەك نەقرتاوھو ئەمەش
نیشانەى پتەويى و چاكى پىلاوھەكەيەو ناوبانگى باشى
كارخانەكەيە! لەگەل ئەوانەشدا، ھەزار دۇلارىشم لە خاوەنى
كارگەى بىنىشتى زارم وەرگرت و ھەقى بلاوكردەوھى
ھەوالەكەش لە تەلەفزىۇندا پىنج ھەزار بىزۇسم وەرگرت، بە
كورتى، ژيانى دەردەسەرى و ناخۇشىم لەو دە رۇژە
تەنبايىەو لە ترس و تەوژمى تاك و قوربەسەرىم بوو،
سەرمايەيەكى ژۇرو ناودارى زۇرتىر، بەلام؟! ئەگەر دە ھەندە
پارەى تىرم بىدەنى و سەد ھەندەش ناودارىم و سەرۇك
كۆماريش زۇرتىر رىزم بگىت، من قايل نايم و نامەوى
جارىكى تر ئەم دەردەسەرىيە بىينم...! نامەوى... ھىچ....

بوومه پالەوان، ناو و رەنگ و دەنگم گەيشته هەموو سوچيكي جيهان، بەلام من مەسەلەكەم جاري هەر بە ئاساني وەرگرتبوو، لەگەڵ برادەرەكانم دەچوومه سينەماو لە چايخاڤەكاندا دادەنيستم، زۆريش خۆم دەرندەخست، ئينجا، رۆژانە چەندەها نامەو پەيام و تەلگراف و پۆستم بۆ دەهات. خەلكي ناسياو و بيگانە حەزيان بەديدارم دەکرد، لە بيريرا پارچە هەلبەستتيكي دريژو جوانيان لەسەر سەربوردەكەم نوسيبوو و ئيمزاي سي پيت يو. قى. سى لەسەر بوو گەيشته دەستم، لە شارى موبيلەو ماری چاوشيني هاوپریم نامەو وينەى رازاوەى بۆ دەناردم. بۆ پيرەتيكي بەزەوق و خاوەن ئەلبوميكى زۆر، بەسەرھاتەكەم، وەك چۆن بۆ ئازانسەكانم گيپرابۆو، بۆ ئەويشم گيپرايهو. لە هەمووشيان سەيرتر، كەساني واش هەبوون، منيان بە گيل و شيت دەزاني، پرايان نەدەكرد. منيش دەپرسم.؟! ئەى ئەگەر وا نيبه، ئەم دە رۆژە لە كوي بووم. لە كوي بووم. ها..

بەرشەلۆنە شوباتي 1970

*لە شارۆچكەى بازيانى كوردستاني باشور لە نايارى(1982)كراو بە كوردى و دووبارە لە حوزەيرانى(2000)لە سوید نوسراوئەو.